SÜREÇ İÇERİSİNDE GELİŞEN MOBİLYA KAVRAMININ "SEKSENLER" DİZİSİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yağmur DEMİR
191417105

YÜKSEK LİSANS TEZİ
İç Mimarlık Ana Bilim Dalı
İç Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hamide TEMEL

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Ocak, 2023

SÜREÇ İÇERİSİNDE GELİŞEN MOBİLYA KAVRAMININ "SEKSENLER" DİZİSİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yağmur DEMİR
191417105
ORCID: 0000-0002-5340-3837

YÜKSEK LİSANS TEZİ
İç Mimarlık Anabilim Dalı
İç Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hamide TEMEL

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Ocak, 2023

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge" ile bildirilen 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge" ile bildirilen 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğimim ve tez çalışmam sürecinde bana yol gösteren, deneyimlerinden faydalanmamı ve tez çalışmamın tamamlanması sağlayan çok değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi HAMİDE TEMEL' e

Eğitim hayatım boyunca bana her zaman maddi ve manevi destek olan hayatımın her anında beni destekleyen sevgili aileme, sonsuz teşekkür ederim.

Yağmur DEMİR

Ocak, 2023

ÖZET

SÜREÇ İÇERİSİNDE GELİŞEN MOBİLYA KAVRAMININ "SEKSENLER" DİZİSİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yağmur Demir
Yüksek Lisans Tezi
İç Mimarlık Anabilim Dalı
İç Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hamide Temel
Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2023

Barınma ihtiyacı insanoğlunun yerleşik hayata geçmesiyle başlamaktadır. Mobilya, insan hayatını kolaylaştırmak için tarih öncesi çağlardan itibaren teknolojinin ve ülkelerin gelişmesiyle orantılı bir şekilde fonksiyonel hale gelmeye başlamıştır.

Bu çalışmada mobilya kavramının ilk ortaya çıkış süreci ele alınmış, konutlarda bulunan yaşam alanlarının mobilyaların gelişimiyle daha fonksiyonel hale dönüşmesi incelenmiş, konut iç mekânında mobilya tasarımına etki eden faktörler ve tasarım ilkeleri göz önünde bulundurularak mobilyaya ait işlevsellik, estetik, biçim, malzeme, ekonomiklik, renk, doku, algılanabilirlik gibi çeşitli parametreler üzerinde durulmuştur.

Konut iç mekanında mobilya tasarım ilkeleri ve mobilya tasarımına etki eden faktörler başlığı altında konutlardaki yaşam alanlarında bulunan mobilyalar her açıdan incelenmiştir. Seksenler dizisi örneği üzerinden dönem analizi başlığında ise seksenler döneminde bulunan, gelişen mobilyaların günümüze olan etkileri örnekler ile incelenmiş, 1980'ler dönemi mobilya analizi yapılmıştır.

Tez kapsamında mobilyanın yaşam alanlarına olan etkisi ve 1980'ler döneminde bulunan mobilyanın günümüze olan etkileri değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Konut, Mobilya, İç Mekan Tasarımı, Seksenler Dönemi, Tasarım

ABSTRACT

ANALYSIS AND EVALUATION OF THE CONCEPT OF FURNITURE DEVELOPED IN THE PROCESS ON THE EXAMPLE OF THE "EIGHTIES" SERIES

Yağmur Demir
Master Thesis
Interior Architecture Department
Inteior Architecture Master's Program With Thesis
Thesis Advisor: Dr. Öğr. Hamide Temel
Maltepe University Graduate School, 2023

The need for shelter begins with the transition of human beings to a settled life. Furniture has started to become functional in proportion to the development of technology and countries since prehistoric times in order to facilitate human life.

In this study, the first emergence of the concept of furniture was discussed, the transformation of the living spaces in the houses into more functional with the development of the furniture was examined, the factors affecting the furniture design in the interior of the house and the design principles were taken into account, and the functionality, aesthetics, form, material, economy, color of the furniture were taken into consideration. Various parameters such as texture, perceptibility are emphasized.

The furniture in the living spaces of the houses has been examined from every aspect under the title of furniture design principles in the interior of the house and the factors affecting the furniture design. In the title of period analysis on the example of the eighties series, the effects of the developing furniture in the eighties period were examined with examples, and the furniture analysis of the 1980s period was made.

Within the scope of the thesis, the effect of furniture on living spaces and the effects of furniture from the 1980s to the present are evaluated.

Keywords: Housing, Furniture, Interior Design, Eighties Period, Design

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI ii
ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI ii
TEŞEKKÜR iii
ÖZET iv
ABSTRACT v
İÇİNDEKİLER vi
TABLOLAR LİSTESİ ix
ŞEKİLLER LİSTESİ x
KISALTMALAR xiv
1.GİRİŞ 1
1.1 Problemin Tanımı 1
1.2 Çalışmanın Amacı ve Kapsamı 1
1.3 Çalışmanın Önemi 2
1.4 Çalışmanın Yöntemi 2
2. MOBİLYA KAVRAMI 3
2.1 Mobilyanın Tanımı 3
2.2 Mobilyanın Sınıflandırılması 4
2.3 Mobilyanın Tarihsel Süreçte Gelişimi 6
2.3.1. İlk çağ 8
2.3.2 Orta çağ 12
2.3.3. Gotik 16
2.3.4. Rönesans 20
2.3.5 Barok 25

2.3.6 Rokoko 29
2.3.7 Yeni-klasik 31
2.3.8 Ampir 34
2.3.9. Art nouveau 36
2.3.10 Modernizm 38
2.3.11 Art deco 41
2.3.12 Popart 43
2.3.13. Postmodernizm 45
2.3.14 Minimalizm 47
2.3.15 21. Yüzyıl mobilya tasarımı 48
3.KONUT KAVRAMI 52
3.1.Konutun Tanımı ve Konutta İç Mekân 52
3.2 Konut İç Mekanında Mobilya Kavramı, Özellikleri ve Önemi 53
3.3.Konut İç Mekânında Mobilyanın Biçimlenişi 54
4.KONUT İÇ MEKANINDA MOBİLYA TASARIM İLKELERİ VE MOBİLYA TASARIMINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER 56
4.1 Konut İç Mekanında Mobilya Tasarım İlkeleri 56
4.1.1 İşlevsellik 56
4.1.2 Estetik 59
4.1.3 Biçim 62
4.1.4 Malzeme 63
4.1.5. Ekonomiklik 64
4.1.6 Renk 65
4.1.7 Doku 66
4.1.8 Algılanabilirlik 67

4.2 Konut İç Mekanında Mobilya Tasarım İlkeleri ve Mobilya Tasarımına Etki Eden Faktörler 69
4.2.1 İnsan odaklı faktörler 69
4.2.1.1 Ergonomik faktörler 71
4.2.1.2 Sosyo -kültürel faktörler 71
4.2.1.3 Psikolojik faktörler 72
4.2.2 Malzeme faktörü 74
4.2.3 Ekonomik faktörler 74
5. "SEKSENLER" DİZİSİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN DÖNEM ANALİZİ 76
SONUÇ VE ÖNERİLER 86
KAYNAKÇA 89
ÖZGEÇMİŞ 97

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Mobilyanın Sınıflandırılması 5

Tablo 2. Sanat Akımları Kronolojik Sıralaması 7

Tablo 3. 21.Yüzyıl Tasarımcıları ve Tasarımları 49

Tablo 4. Dönemlere Göre Mobilya Yapımında Kullanılan Malzemeler 51

Tablo 5. Yaşam Alanlarının Konut İçerisindeki Yerlerinin Doğru Kurgulanması 54

Tablo 6. Tasarım Süreci 55

Tablo 7. Mobilya Tasarım İlkeleri 56

Tablo 8. İç Mekan Tasarımları 60

Tablo 9. Doğru Malzeme Seçiminin Etkileri 63

Tablo 10. Ekonomik Değerlendirme Açısından Mobilyalar 64

Tablo 11. Mobilyada Doku Türleri 66

Tablo 12. Kumaş Türleri 67

Tablo 13. Ana İhtiyaçların ve Donatıların Kendi İçerisinde Biçimlenişi 69

Tablo 14. Ergonomik Açıdan Kullanıcı Gereksinimleri 70

Tablo 15. Algı Tanımlaması 72

Tablo 16. İnsan Psikolojisini Etkileyen Faktörler 73

Tablo 17. 1980'ler Dönemi ve Sonrasında Oluşan Sanat Akımları 76

Tablo 18. 1980'ler Dönemi Mobilya Tasarımı Örnekleri 77

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. En Eski İnsan Yapımı Ev 8

Şekil 2. Postlarla Örtülmüş Ev Örneği 9

Şekil 3. Çatalhöyük Ev Örneği 10

Şekil 4. Çatalhöyük Yerleşim Planı 10

Şekil 5. Çatalhöyük'te Bulunan Bir Yerleşim Birimi 11

Şekil 6. Orta Çağda Bulunan Bir Motte 13

Şekil 7. Katlanabilir Tabure Örneği 13

Şekil 8. Yatak Örneği 14

Şekil 9. Roma Dönemine Ait Yatak Örneği 14

Şekil 10. Gotik Katedral Çizimi 16

Şekil 11. Gotik Döneme Ait Sandık Örneği ve İşlenen Motifler 18

Şekil 12. Gotik Döneme Ait Sandalye Örneği 18

Şekil 13. Azize Aldegonde'un Kutsal Eşya Kutusu 19

Şekil 14. Tüccar Evi Planı 19

Şekil 15. Rönesans Dönemi Oturma Odası 21

Şekil 16. Rönesans Dönemine Ait Boyalı ve Yaldızlı Ahşap 22

Şekil 17. Rönesans Dönemine Ait Mobilya Örnekleri 23

Şekil 18. Katlanabilir Sandalye Örneği 23

Şekil 19. Rönesans Dönemine Ait İllüstrasyonu Yapılmış Büfe ve Fincan Örneği 24

Şekil 20. Barok Döneme Ait Yemek Odası Tasarımı 25

Şekil 21. Mermer Üst Tablalı Masa Örneği 26

Şekil 22. Simetrik Desenlerin Kullanıldığı Masa Ayağı Görseli 27

Şekil 23. Barok Döneme Ait Oturma Odası Görseli 28

Şekil 24. Barok Tarzda Döşenmiş Yatak Odası Görseli 28

Şekil 25. Rokoko Tarzda Yapılmış Olan İlk Otel 'Hotel de Matignon' 30

Şekil 26. John Linnell Tarafından Resmedilen Rokoko İç Dizayn Örneği 30

Şekil 27. Rokoko Döneme Ait Salon Takımı 31

Şekil 28. Neoklasik Döneme Ait Masa Görseli 32

Şekil 29. Neoklasik Döneme Ait Salon Örneği 33

Şekil 30. Neoklasik Döneme Ait Yatak Odası Örneği 33

Şekil 31. Napolyon Tahtı 34

Şekil 32. Ampir Döneme Ait İç Mekan Görseli 35

Şekil 33. Ampir Döneme Ait Salon Görseli 35

Şekil 34. Brüksel'de Bulunan 'Aubecq' Otelin Yemek Odası Mobilyaları 36

Şekil 35. Art Nouveau Döneme Ait İç Mekan Görseli 37

Şekil 36. Art Nouveau Döneme Ait İç Mekan Görseli 37

Şekil 37. Art Nouveau Döneme Ait 'Thonet' Tasarımları 38

Şekil 38. Eemas Sandalye Görseli 39

Şekil 39. 'Marcel Breuer' Tarafından Tasarlanan 'Wassily Chair' 40

Şekil 40. 'Gerrit Rietveld' Tasarımı Olan 'Kırmızı – Mavi' İskemle 40

Şekil 41. ‘M/S Kungsholm’ Okyanus Gemisinin İçi 41

Şekil 42. Abanoz Kaplama, Krom Kulplu Çalışma Masası 42

Şekil 43. ‘Gökdelen’ Kitaplık 42

Şekil 44. ‘Kalp’ Sandalye 43

Şekil 45. ‘Marshmallow’ Kanepe 44

Şekil 46. ‘Bocca’ Kanepe 44

Şekil 47. ‘Judy McKie’ Tarafından Tasarlanan Yan sehpa 45

Şekil 48. ‘Michael Gravers’ Tarafından Tasarlanan ‘Plaza’ Tuvalet Masası 46

Şekil 49. ‘Marilyn’ Kanepesi 46

Şekil 50. ‘Mies van der Rohe’ Tarafından Tasarlanan ‘Barselona’ Sandalye 47

Şekil 51. Mies van der Rohe’nin Minimal ‘Farnsworth’ Evi 48

Şekil 52. Açık Mutfak ve Oturma Alanının Aynı Mekan İçerisinde Kurgulanması 53

Şekil 53. ‘U-Box’ Tasarımı 57

Şekil 54. Birleştirilebilir Koltuk Örneği 58

Şekil 55. İşlevsel Koltuk Tasarımı 58

Şekil 56. ‘Peter Opsvik’ Tarafından Tasarlanan ‘Garden Concept’ Koltuğu 62

Şekil 57. Renk Çemberi 66

Şekil 58. Özgün Bir Form’a Sahip Sehpa 68

Şekil 59. Varil Formunda Kedi Yatağı 68

Şekil 60. Seksenler Dizisi Salon Örneği 78

Şekil 61. Seksenler Dizisi Salon Örneği 79

Şekil 62. Seksenler Dizisi Salon Örneği..... 80

Şekil 63. Seksenler Dizisi Salon Örneği..... 81

Şekil 64. Seksenler Dizisi Salon Örneği..... 81

Şekil 65. Seksenler Dizisinde Bulunan Oturma Odası..... 82

Şekil 66. 1990'ler Dönemine Ait Büfeli Çekyat Görseli..... 83

Şekil 67. Seksenler Dizisinde Bulunan Yatak Odası..... 83

Şekil 68. Seksenler Dizisinde Bulunan Giriş holü 84

KISALTMALAR

TDK **:** Türk Dil Kurumu Sözlükleri

Y.Y. **:** Yüzyıl

ARGE : Araştırma ve Geliştirme

1.GİRİŞ

1.1 Problemin Tanımı

İnsanoğlunun yerleşik hayata geçtiği dönemden bu yana sürekli olarak barınma ihtiyacı duyması üzerine evler yapılmaya başlanmıştır. Barınma ihtiyacının artmasıyla tarihsel süreç ilerleyerek ve gelişerek günümüzde konut halini almıştır. Aynı zamanda mobilya ihtiyacı duyulmaya başlanmıştır. Tunç çağında şehirleşme ile birlikte mobilya hayatımıza girmiştir. Mobilya, insan hayatını kolaylaştırmak için tarih öncesi çağlardan itibaren teknolojinin ve ülkelerin gelişmesiyle orantılı bir şekilde fonksiyonel hale gelmeye başlamıştır. Mobilyalar insan hayatını kolaylaştıran araçlardır ve insanoğlu bu araçlardan hayatının her alanında yararlanmaktadır. 1980'ler döneminde kullanılan mobilyalar, tercih edilen renkler ve fonksiyon açısından mobilyalar günümüzde de karşımıza çıkmaktadır. Mobilyanın tarihsel süreçteki gelişimi konutlardaki yaşam alanlarının oluşturulmasında etkin bir rol almaktadır. Tez kapsamında mobilyanın yaşam alanlarına olan etkilerinin ve seksenler döneminin günümüze olan etkilerinin değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

1.2 Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Tezin amacı, mobilya tasarımına etki eden faktörlerin belirlenmesinin yanı sıra geçmişten günümüze gelen süreç içerisinde mobilya tasarımının tarihsel gelişimi incelenerek, bu süreçle birlikte mobilyanın temel barınma birimi olan konuttaki yaşam alanları üzerine etkileri ve 1980'ler döneminde bulunan mobilyanın günümüze olan yansımaları ile birlikte genel bir durum değerlendirmesi yapmaktır.

Mobilyanın tarihsel süreç içerisinde XXI. yüzyıla kadar olan evrimini, konutlardaki iç mekân tasarımına etkilerini ve seksenler dönemi mobilyasını ele alan bu çalışma kapsamında, öncelikle mobilya kavramının ilk ortaya çıkış süreci ele alınmış, konutlarda bulunan yaşam alanlarının mobilyaların gelişimiyle daha fonksiyonel hale dönüşmesi incelenmiş, konut iç mekânında mobilya tasarımına etki eden faktörler ve tasarım ilkeleri göz önünde bulundurularak mobilyaya ait işlevsellik, estetik, biçim, malzeme, ekonomiklik, renk, doku, algılanabilirlik gibi çeşitli parametreler üzerinde durulmuş, 1980'ler döneminde bulunan mobilya çeşitlerinin günümüze olan etkileri incelenmiştir.

1.3 Çalışmanın Önemi

Kentlerde yaşanan hızlı nüfus artışı konutlara duyulan ihtiyacı da arttırmaktadır. İnsanoğlu yaşamının büyük bir kısmını konutlardaki yaşam alanlarında geçirmektedir ve bu alanlarda kullanılan mobilyalar birçok açıdan önemlidir. Yaşam alanları aynı zamanda insanların sosyalleşebileceği ve kendilerini rahat hissedecekleri ortamlardır.

Bu açıdan kullanılan mobilyalar estetik, ekonomik ve ergonomik olabilir. Bu çalışmada konut iç mekanında mobilya tasarım ilkeleri ve mobilya tasarımına etki eden faktörler başlığı altında konutlardaki yaşam alanlarında bulunan mobilyalar, seksenler dizisi örneği üzerinden dönem analizi başlığı altında ise bu dönemdeki mobilyaların günümüze olan etkileri her açıdan incelenmektedir.

1.4 Çalışmanın Yöntemi

Mobilyanın XXI. yüzyıla kadar olan evrimini, konutlardaki yaşam alanlarına etkisini ve 1980'ler döneminin mobilya algısını inceleyen araştırma kapsamında yazılı ve görsel olmak üzere çeşitli kaynaklara başvurulmuştur.

Çalışma konusuna öncelikle literatür araştırmasıyla başlanmış olup, kütüphane, arşiv vs. gibi temel kaynakları bünyesinde bulunduran bilgi merkezleri ziyaret edilerek konuyla ilgili kitaplar, tezler, akademik makaleler, mobilya dergileri, mobilya katalogları, web kaynakları ve mobilya görselleri derlenmiştir. Bunlara ilaveten çalışma için gerekli çizelgeler ve tablolar da oluşturularak tez konusu desteklenmiştir. Çalışmanın sonuç bölümünde kişisel yorumlara yer verilmiştir.

2. MOBİLYA KAVRAMI

2.1 Mobilyanın Tanımı

Anlam olarak mobilya veya mobilye (İtalyanca mobilia; Fransızca mobilier), oturulan, yemek yenilen, çalışılan, yatılan yerlerin döşenmesine yarayan taşınabilir eşyaya verilen genel ad olarak tanımlanmaktadır (http//sozluk.gov.tr/). Çeşitli kaynaklarda mobilya kavramının tanımı aşağıdaki şekillerde yapılmaktadır:

'Mobilya yerleşik ve gelişmiş toplumlara ait bir üründür. Mobilyalar insanın günlük yaşamını kolaylaştıran eşyalardır. Diğer yandan mobilyalar bizim de başkalarını tanımamıza aracı olur. Çünkü kişilerin karakteri, eğitimi, inançları, mali durumu vb. hakkında ipuçları verirler'(Boyla, 2012).

'Mobilya toplumun inançlarına, kültürlerine, kimliğine göre biçimlenir. Bu nedenle mobilyalar çağın ve dönemin özelliklerini yansıttığı için, tarihsel incelemeler açısından da çok önemli bulgulardır' (Sönmez,2011).

'Mobilya oturulan yerlerin süslenmesi ve her türlü kullanım amaçları için donatılmasına yarayan yeri değiştirilebilen eşya olarak tanımlanmaktadır' (Guqqenbüh, 1962).

Mobilya kavramı eski çağlarda Mısır ve Ege çevresinde insanların yerleşik hayata yavaş yavaş adım attığı İ.Ö.3500 yıllarından beri hayatımızdadır. Mobilya kavramı eski çağlarda oluşmaya başlamış olup süreç içerisinde teknoloji ve sanat ile birlikte gelişerek bugünkü halini almıştır. Mobilya; sanatçıların ve zanaatkarların tekniklerini birleştirerek ortaya çıkardıkları, mekanları yaşam alanlarına dönüştürdükleri araçlardır. Tarihsel süreç içerisinde gelişen mobilya insanların yaşam tarzlarına, sosyo-kültürel durumlarına ve ekonomik durumlarına göre şekil almaktadır ve mobilyalar kullanıldıkları alanları işlevsel hale getirerek insanların ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Mekan tasarımında insan sağlığı ve konforu ne kadar önemliyse seçilen, kullanılan mobilyalar da o kadar önemlidir. Ayrıca insan sağlığı için her mekana uygun ve ergonomik mobilyalar tercih edilmelidir.

2.2 Mobilyanın Sınıflandırılması

Mobilyalar insan hayatının bir parçası haline gelmiş fonksiyonel elemanlardır. Mobilyalar günlük yaşamın bir parçası olmakla beraber bizlere mobilya sahibi hakkında da bilgiler vermektedir. Mobilya seçiminde bireylerin ekonomik durumları, refah düzeyi, inançları, eğitimleri vb. konular çok etkilidir.

Mobilyalar kullanıldığı yere, yer düzlemindeki konuşlandırma şekline ve üretimi için kullanılan yapım malzemelerine göre sınıflandırılmaktadır. Mobilyaların amaca ve ihtiyaca yönelik olması gerekliliğine dayanılarak kullanımlarına göre de sınıflandırılması mümkündür;

-Bireysel kullanıma yönelik mobilyalar: Bunlar konut içinde bireylerin kullandıkları kişisel mobilyalardır.

-Toplu kullanıma yönelik mobilyalar: Tüm toplumun kullanımına yönelik mobilyalardır. Kendi içinde ikiye ayrılırlar:

-Endüstriyel Mobilyalar: Endüstriyel mallar üreten yerlerde bu amaçla kullanılan mobilyalardır.

Ayrıca, mobilyalar görevlerine, yapılarına, amacına, tarzlarına, malzemesine ve üst yüzey işlemlerine göre şu şekilde sınıflandırılabilirler:

Mobilya üniteleri yan yana, üst üste uyumlu ve bağımlı olarak geçişi sağlayarak biçimleniyorsa modüler mobilya,

-Biçimlendiği coğrafi bölge tarzına göre İngiliz, İtalyan, İskandinav mobilya,

-Laminasyon tekniğine göre yapılmışsa lamina mobilya,

-Birçok amaca hizmet verecek şekilde yapılmışsa fonksiyonel mobilya,

-Endüstri dönemi öncesi ve sonrası tarza göre üretilmişse klasik ya da modern mobilya,

-Montaj durumuna göre demonte ya da monteli mobilya,

-Mekanlara göre biçimlendirilmişse mutfak, salon, yatak odası, mobilyaları, ofis mobilyaları, vb. (http://www.turkishfurniture.org)

Tablo 1: Mobilyanın Sınıflandırılması

MOBİLYANIN SINIFLANDIRILMASI	MOBİLYANIN TANIMLAMASI
Kullanıldığı Yere Göre	İç mekan mobilyaları Dış mekan mobilyaları
Yer Düzlemindeki Konuşlandırma Şekline Göre	Hareketli mobilyalar Sabit mobilyalar
Üretimi İçin Kullanılan Yapım Malzemesinin türüne Göre	Ahşap Mobilyalar Metal mobilyalar Plastik mobilyalar Mermer veya taş mobilyalar Cam mobilyalar Kompozit (Birden çok malzemenin bütünleşik bulunduğu) mobilyalar
Temel Eylem Biçimine Göre	Oturma eyleminde kullanılan mobilyalar Yatma eyleminde kullanılan mobilyalar Depolama eyleminde kullanılan mobilyalar
Mekan Türüne Göre	İç mekan mobilyaları Genel ve sosyal mekan mobilyaları Dış mekan mobilyaları
Kullanıcı Yaş Gruplarına Göre	Çocuk mobilyaları Genç mobilyaları Yetişkin mobilyaları Yaşlı ve engelli mobilyaları

2.3 Mobilyanın Tarihsel Süreçte Gelişimi

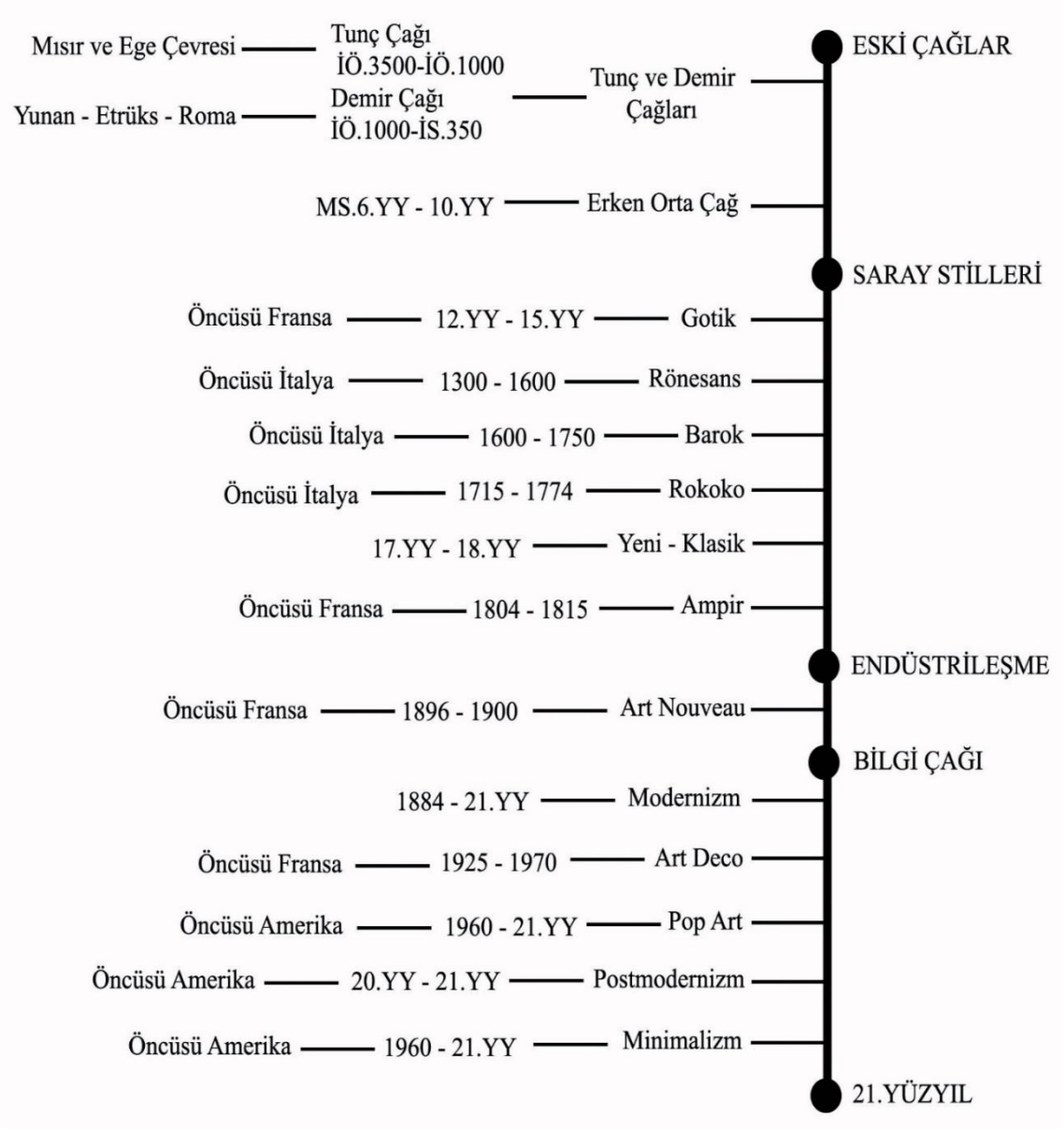
Mobilya kavramı insan hayatına tunç döneminde şehirleşme ile girmiştir. 21.yy. da mobilyalar mekanı tamamlayan araçlar olarak kabul edilirken eski çağlarda ise kişisel araçlar olarak kabul edilip sahiplerinin yanında dolaştırabileceği hareketli elemanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Tabi bu durum burjuva sınıfına has bir özelliktir. Şehirde yaşayan her kesimin mobilyası olmazdı sadece burjuva sınıfına ait kesimde mobilya kullanılırdı.

Ülkemizde mobilyalı yaşam, Dolmabahçe Sarayı'nın 19.yy. ortalarında yapılmasından sonra seçkin çevrelerde ve devlet dairelerinde başlamıştır. Mobilya'ya ilgi ancak Cumhuriyetten sonra arttı ve küçük atölyelerde yaygın olarak üretilmeye başlandı (Boyla, 2012).

Bu tarihsel süreç içerisinde insanoğlunun da gelişimiyle sanat akımları ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu akımlar bizlere yüzyıllar öncesinde yaşanan olayları da anlatmaktadır. Her sanat akımı bir öncekine tepki olarak doğup daha da gelişerek geçmişle bağını koparmadan şekil almaktadır. Sanat akımlarının gelişmesinde önemli etkisi olan unsurlar ise sanayi devrimi, endüstrideki gelişmeler, siyasi etkiler, sosyolojik etkiler ve bilimsel gelişmeler olarak belirtilmektedir.

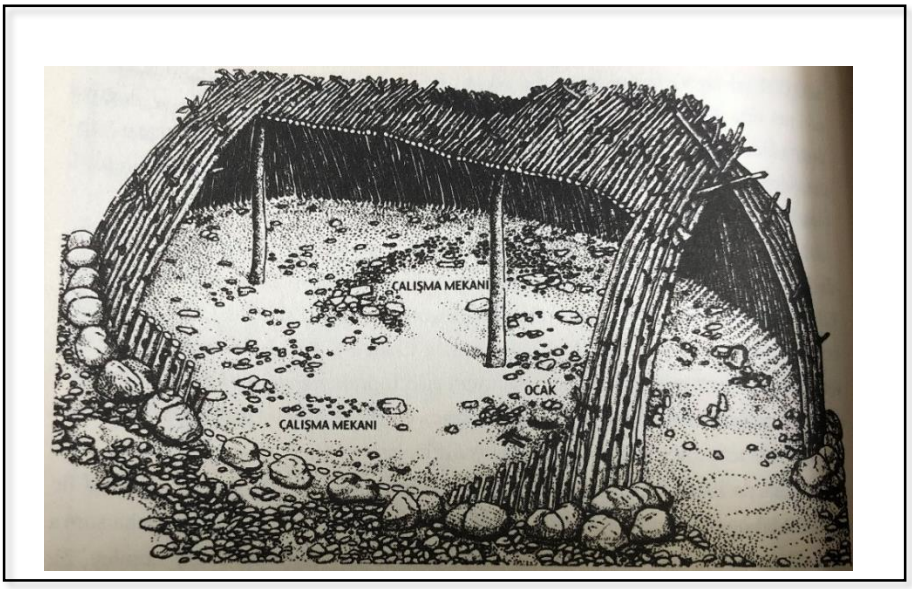
Sanat akımları sırasıyla aşağıdaki çizelge 1'de belirtildiği şekildedir.

Tablo 2: Sanat Akımları Kronolojik Sıra

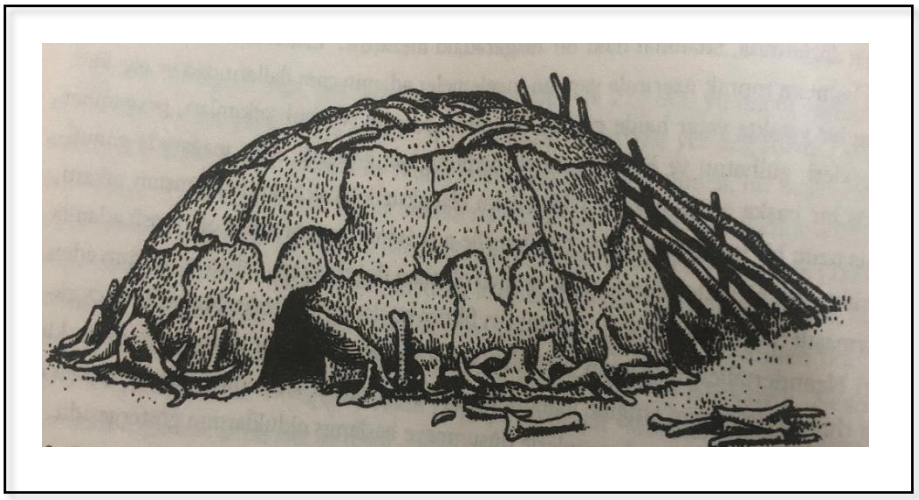
2.3.1. İlk çağ

İnsanoğlunun ilk olarak yerleşik düzene geçtiği dönem Neolitik Çağdır (İÖ 8000). İlk çağlarda oluşturulan yaşam alanları toplumların inançlarını yansıtmaktaydı. Göçebe kavimlerin barınak olarak kullandıkları bu yaşam alanları toplumun fizyolojik ve psikolojik gereksinimlerini gidermekle birlikte aynı zamanda da kendi aralarında oluşturdukları bir iletişim biçimi haline gelmiştir. Ateşin bulunması ve alet yapımının başlamasıyla toplumsal bağlar gelişmeye başlamıştır. Böylelikle toplumlar kendi alanlarını yaşam alanına uygun hale getirerek işlevsellik kazandırmışlardır. Mimarlığın ilk adımları da bu şekilde atılmaya başlanmıştır.

Şekil 1: En Eski İnsan Yapımı Ev (Lumley,1969)

Terra Amata, Homo erectus evi, Nice Fransa, İÖ 400,000-300,000 dolayları. Çürümüş ağaç strüktürel elemanların ve çevreye yerleştirilen kayaların bıraktığı deliklerden hareketle yeniden yapılan bu ev bilinen en eski insan-yapımı konutu temsil etmektedir (lumley,1969).

Şekil 2: Postlarla Örtülmüş Ev Örneği (Roth,1993)

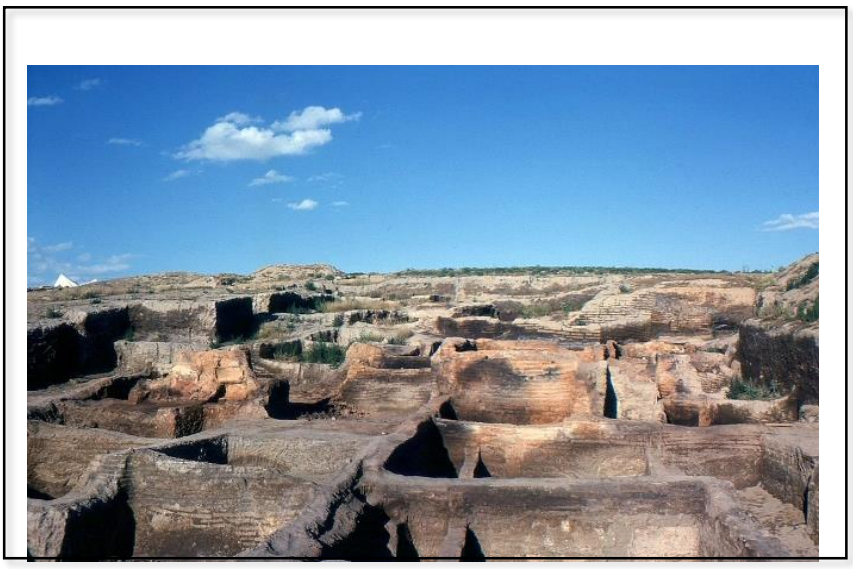
Postlarla örtülmüş ağaç çerçevesiyle olasılıkla kubbe ya da konik biçiminde olan bu evler dipte mamut kemikleriyle ve kafataslarıyla kuşaklanmışıtr (Roth,1993).

İlk temel değişime buzulların erimesiyle birlikte hava şartlarının yumuşaması sebep olmuştur. Artık tamamen yerleşik yaşama geçilmiş ve böylelikle yerleşim birimleri kurulmuştur. Bu temel değişim aynı zamanda insanlığın gelişmesini ve yerleştikleri birimlerde bulunan bitkilerini hayvanların birer tüketim malzemesi haline gelmesini sağlamıştır. El becerilerinin gelişmesiyle birlikte zamanla taş ve mermer malzemeler yerini kamış, tahta, hasır ve kemik donatılara bırakmıştır. Böylelikle işlevsellik arttığı için tarıma olan ilgi ve ihtiyaç da artmaya başlamıştır. Bu gelişimler sonucu en kapsamlı ilerlemeler kaydedilmeye başlanmıştır.

İnsanoğlu yaşam alanlarını sulak ve tarlalara yakın bölgelere taşımıştır. Kasaba halindeki göçler yapı çeşitliliğinin artmasını ve ilk çağın gereksinimlerini karşılamak için temel yapı tipleri olan kiliseler ve dinsel tapınakların oluşturulmasına doğru atılan bir adım olmuştur. Göçebe hayatın yavaş yavaş son bulmasıyla ve şehirleşme hayatına geçilmesi ile birlikte mobilya ilk çağda (tunç çağı) hayatımıza girmiştir.

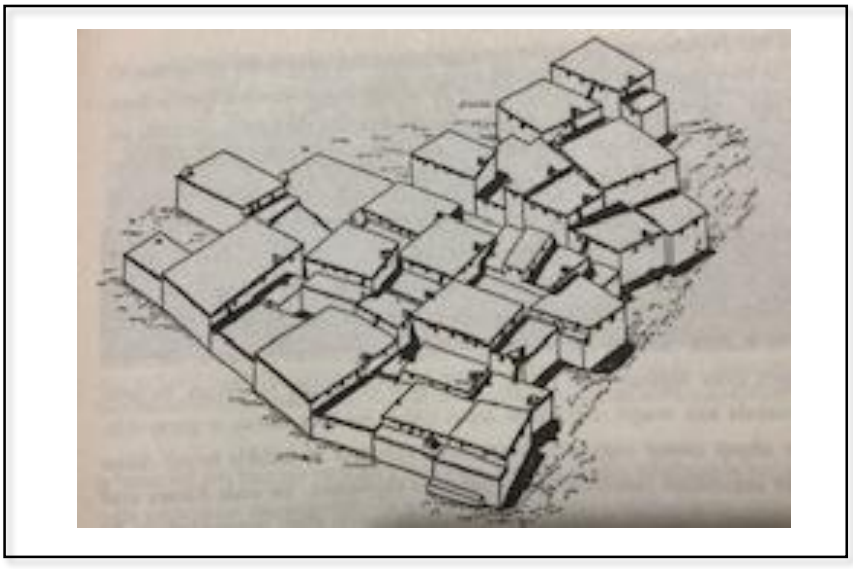

Şekil 3: Çatalhöyük Ev Örneği (http://en.wikipedia.org/)

Şekil 4: Çatalhöyük Yerleşim Planı Örneği (http://en.wikipedia.org/)

Çatalhöyük UNESCO tarafından korunan Dünya Mirası Listesinde bulunan aynı zamanda en eski arkeolojik alanlardan biridir. Çatalhöyük türkiyede bulunan tarih öncesi çağlardan (İÖ 7500-6000) kalan ilk tapınak-ev'dir. 9.000 yıl öncesine dayanan çatalhöyük de ortalama 5.000 ile 7.000 kişinin yaşadığı tahmin edilmektedir.

Şekil 5: Çatalhöyük'te Bulunan Bir Yerleşim Birimi (Roth, 1993)

Çatalhöyük'te bulunan evler arasında hiç sokak ve cadde bulunmamaktadır. Evlere giriş çatılarda bulunan açıklıklardan sağlanmaktadır. Aynı zamanda bu açıklıklar evdeki kokunun, dumanın çıktığı bir baca işlevi görmektedir.

Köy çevresinde kolaylıkla bulabildikleri malzemelerle yapılan evlerin duvarlarındaki girintiler raf işlevinde zeminde bulunan çukurlar ve yükseltiler ise mobilya işlevinde kullanılmaktaydı. 'İlk yatak sert yere atılan bir hayvan postu ya da bitki parçacıkları idi. İlk sandalye bir kaya ya da devrilmiş bir ağaç, ilk sandık yerdeki bir delik, içi boş bir kütüktü. İlk masa düzgün bir kaya yüzeyi idi'(Obuz, 2012).

Bu evler dönemin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak konumlandırılır ve planları yine ihtiyaçlara göre yapılırdı. Ancak Urartu, Lidya ve Frig mimarisinde evler dikdörtgen planlara sahiptir. Bunun sebebi ise baraj ve göllerin artık insanlık açısından önemli bir yere sahip olmaya başlamasıdır.

Hasır ve kamış kullanımı kolay örülebilir malzemeler olduğu için mobilya yapımında sıkça kullanılmaya başlanmıştır. Bu dönemde işlenebilen ilk metaller arasında gümüş ve altın bulunmaktadır. Bu metaller mobilyaların kaplanmasında ve mobilyayı olası dış etkenlerden korunmasında kullanılıyordu.

En çok kullanılan alaşımlar arasında zamanla tunç, bakır ve pirinç de bulunmuştur. Bu alaşımlar mobilyaların ayak kısımlarına kaplanıyor veya bu alaşımlardan süs objeler, heykeller yapılıyordu. Metal mobilyalar ağırlıklı olarak İtalya'nın kuzeyinde bulunurdu. Bunun sebebi ise bu bölgelerde yaşamış olan Etrüksler'in metal alaşımları kalıba dökerek işlevsel hale getirebilmeleridir.

İnsanoğlunun el becerisinin gelişimiyle ve medeniyetin oluşmaya başlamasıyla beraber ahşap malzeme ile mobilya yapımı ilerlemiş aynı zamanda mobilya parçalarının birleştirilmesi için deriden elde edilen iplerden, liflerden yararlanılmıştır. Bu teknikten faydalanılarak çeşitli modelde açılır kapanır tabure yapılmıştır.

İlk çağda mobilya tasarımına katkısı olan en önemli ilkler Mısır tabureleri ve şilteleri, Roma'ya ait dolaplar ve Asur'a ait şezlonglardır.

2.3.2 Orta çağ

Roma'nın en geniş sınırlarına ulaştığı bilinen bu çağ 3 döneme ayrılır. Bunlar sırasıyla ;

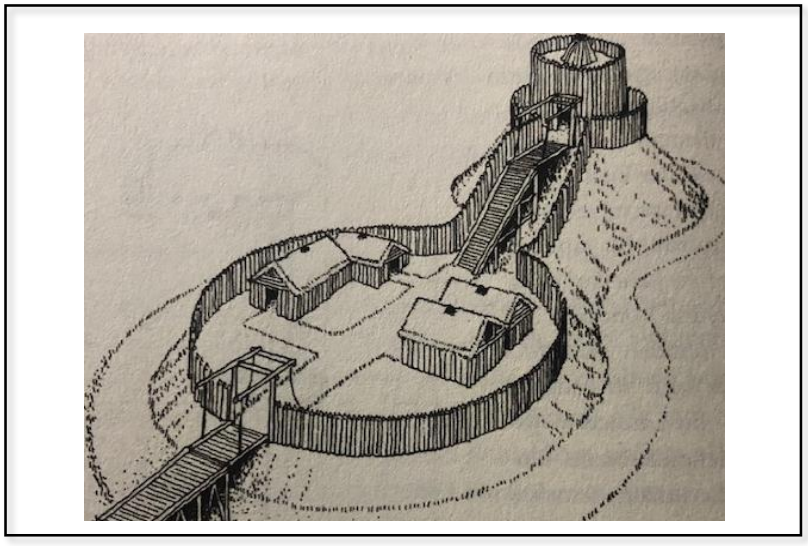
1. Erken Ortaçağ (450 – 900)
2. Yüksek ortaçağ (900 – 1200)
3. Geç ortaçağ (1200 – 1450)

olarak sıralanmaktadır.

Romalılar gittikleri yerelere düzenli şehirler kurmaya başlamışlardır. İlk çağda sokak kavramı bu dönemde oluşmaya başlamış ve evler 3-4 katlı olarak yapılmaya başlanmıştır. Şehirleşme ile birlikte kültür kavramı oluşmuş aynı zamanda kütüphane, tiyatro, stadyum, hamam ve çarşılar kurulmuştur. Yapılan villa duvarları el sanatlarıyla süslenmiş aynı zamanda kıymetli malzemelerden mobilyalar üretilmiştir.

Böylelikle el sanatları gelişmiş olup yapılan evlerin işlevselliği artmıştır fakat evin içinde yakılan ateş dumanın çıkması için çatılarda boşluklar bırakılmaya devam edilmiştir. Altın ve gümüş kullanımı artmış üç ayaklı tabure kullanımına da devam edilmiştir.

Oyma ve kakma gibi el sanatları ilerlemiş olup bunlar taburelere ve kral tahtlarına işlenmeye başlanmıştır. Kale ve avluların sınırları çitlerle örülürken zamanla taş duvarlarla çevrilmeye başlanmıştır.

Şekil 6: Orta Çağda Bulunan Bir Motte (Roth, 1993)

Bu yapı, Charlemagne döneminde, yaklaşık 750 yılından başlayarak önce bir motte sonra ise motte ve bailey formuna sahipti (Roth,1993). Mottelerin en üst kısmına kuleler inşa edilip derebeyinin kullandığı alan olarak diyazn edilirdi ve bu mottlerin etrafı çitlerle örülürdü. Beylikler döneminde yeni bir mobilya üretimi olmayıp olan tabure, bank ve şezlonglar kullanılmıştır. Bazı beyliklerde sadece tabure kullanılırken varlıklı olanlarında ise tahtlar, yataklar ve üzerine şilte koyup ayak uzatmak için tabureler kulanılırdı.

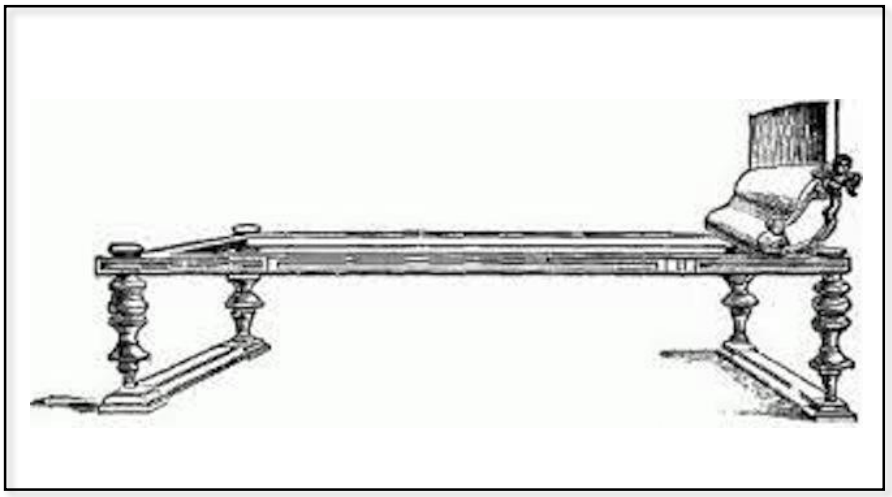

Şekil 7: Katlanabilir Tabure Örneği (http://www.tasarimgunlukleri.com/)

Şekil 8 :Yatak Örneği (http://www.tasarimgunlukleri.com)

Yataklarda ise yüksek kısımlara baş konulup süslü konuma ise ayak uzatılırdı (Şekil 8). Zamanla yataklarda bulunan yastıklar ve ayak uzatma kısımları kaldırılıp bu mobilyalar yemek yemek için oturmak için ve yatmak için de kullanılmaya başlanmıştır.

Şekil 9 :Roma Dönemine Ait Yatak Örneği (http://www.orsiad.com.tr/)

Yatakların yemek yemek için kullanılması yüksek masa kullanımına geçiş sürecinde aynı zamanda bir öncü olmuştur. Masalar yuvarlak ve dikdörtgen olarak iki şekilde yapılır dikdörtgen olanı bir otorite simgesi olarak görülürdü. Uyumak amaçlı kullanıldığında ise yatağın etrafına perde gerilir ve bu şekilde soğuktan korunmak amaçlanırdı.

Roma döneminde en çok kullanılan diğer bir mobilya ise sandıklardır. Elde edilen hasatların, yiyecek ve içeceklerin depolanması için kullanılıp aynı zamanda bir oturma elemanı, tabure olarak da kullanılırdı. Bu sandıkların kilitli olanlarında ise beyliklerin değerli eşyaları saklanır savaş, yağma ve baskınlarda bu sandıklar yanlarında taşınırdı. Sandıkların hava şartlarından ötürü yıpranmaması için üzerlerine dış bükey kapaklar yapılır ve bu kapaklar zanaatkarlar tarafından işlenirdi düz kapaklar yapıldığında ise sandıklar oturma amaçlı kullanılırdı.

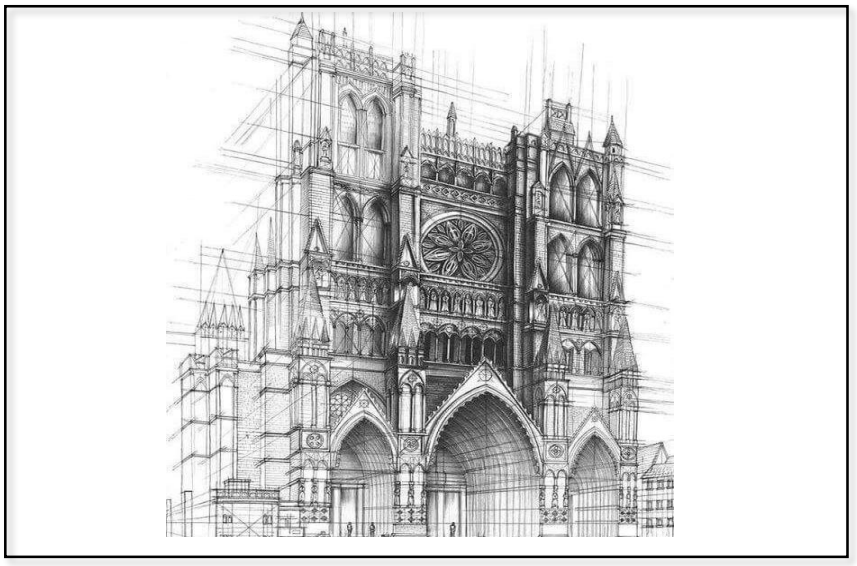
Romanın çöküşünden sonra Bizanslılar sırayı devralmaktadır fakat Bizanslılar bünyesinde Yunan asıllı zanaatkarlar bulundurduğu için Bizans sanatında fazlasıyla yunan etkisi bulunmaktadır. Bizanslı ustalar zamanla Avrupa'nın çeşitli yerlerini gezip yeni mobilyalar ortaya çıkarmıştır ve bu durum Erken Orta Çağ mobilya sanatına büyük katkı sağlamıştır. El becerilerinin gelişmesini sağlayan bu durum köylerin büyümesini ve halkın kentleşmeye doğru bir adım daha atmasını sağlamıştır. Topraktan elde edilen mahsül miktarı ve çeşidi artmış aynı zamanda yeni üretim teknikleri ortaya çıkmıştır. El becerisi geliştiğinden dolayı yapılan mobilyalarda da işçilik kalitesi doğru oranda artmıştır. Fakat artan bu el becerisi köy yaşantısının bitmesine sebep olamamıştır.

Yaşam alanlarında bir ev düzeni oluşturmak yerine partik çözümlerle gündelik yaşantılarına devam etmişlerdir. Duvar ortasından perde indirerek odayı ikiye bölmek, köşe duvarların önüne perde örerek arkada kalan alanı dolap gibi kullanmak veya soğuk havadan etkilenmemek için bir köşeyi perdeyle bölmek orta çağda bulunan en pratik çözümlerdir. Bu durumun aksine iskemle ve tabure yapımında ilerlenmiş dört bacak arası örülerek oturma elemanları çeşitlendirilmiştir oturma elemanları sandık görünümün dışına çıkmıştır. Yüzey süslemelerinde ve kaplamalarında yapılan değişiklikler Roma mimarisine ait yuvarlak kemerler ve bu stillerin Avrupa'ya yayılması saray stillerinin ilki olan Gotik mimari sanat akımının doğmasına neden olmuştur.

2.3.3. Gotik

Gotik sanat akımı 1140 yıllarında Fransa'da doğup orta çağ'ın sonuna kadar uygulanmış bir saray stilidir. Gotik mimari Latin sanatına tepki olarak doğmuş olup orta çağ'ı kapatan Rönesans dönemini başlatan bir saray stilidir. İlk kez Paris'in kuzeyinde yer alan Saint-Dennis manastırında manastırın baş rahibi olan 'Suger' tarafından uygulanmıştır. Gotik mimari eserleri uzun ve gösterişli yapılardır, dayanma kemerleri sayesinde bina yükü azaltıldığı için yapıları alışılmışın dışında uzun yapabiliyor ve pencere boyutları büyüdüğü için yapılar daha fazla ışık alabiliyordu.

Bu dönemde tarihin en gösterişli, en süslü ve en ince detaylara sahip kiliseleri, sarayları yapılmıştır. Çatılara heykeller, camlara vitray sanatı ve duvarlara resim yapılarak yapılar süslenirdi fakat ilk olarak gösteriş ince detaylara ve süslemelere sahip giriş kapılarında yaparlardı.

Şekil 10: Gotik Katedral Çizim (http://i.pinimg.com/)

Bu dönemde halk kiliseye ve dine olan inancını haçlı seferlerinin başarısızığından dolayı kaybetmiştir. Yapılan bu gösterişin ve olağanüstü süslemelerin sebebi ise halk'a krallığın ve tanrısal otoritenin sürekli olarak varlığını hatırlatmaktır. Bu sebeple yapılan bu kiliseler ve saraylar merkezden uzak yerlere inşaa edilirdi ve gökyüzüne doğru yükselen yapılar krallığın gücünü göstermekle birlikte halk'a da her daim üstün olduklarını yansıtırdı. Kiliseler ve katedrallerin inşaa edilme amaçlarının en önemlisi Tanrıyı yüceltmek ve dine olan inancı arttırmaktır.

Orta çağ'ın sonlarına doğru el becerileri iyice ilerlemiş, oyma, kakma sanatı benimsenmiş ve ticaret hızlanmaya başlamıştır.

Bu sayede burjuva sınıfı rahat ve zengin bir yaşam sürmeye başlamıştır. Ustaların el becerilerinin artması burjuva sınıfının mobilyaya olan ilgisini de arttırmıştır bu sebeple mobilyalar değerli malzemelerle donatılmış bir gösteriş biçimi haline gelmiştir.

Gotik mobilya sanatında temel malzeme masif ahşap olarak benimsenmiştir ve meyve ağaçları, iğne yapraklı ağaçlar da artık kullanılmaya başlanmıştır fakat en beilirgin olarak kullanılan ağaç türü meşedir. Mobilya yüzeylerine insan figürleri, geometrik motifler işlenir ve bu yüzeyler boyanırdı.Yapılan eserlerde, tablolarda dini konular işlenir, avcılık figürleri kullanılır ve dini anlamına göre renk kullanımı belirlenirdi.

Oymacılık, heykelcilik, pirinç ve gümüş kullanımı ve resim sanatı bu dönemde kendini iyice göstermeye başlamıştır. Bu dönemde sandıklar ekstra bir önem kazanmış olup dolap, komodin ve büfe olarak kullanılmıştır.

Şekil 11: Gotik Döneme Ait Sandık Örneği ve İşlenen Motifler (http://www.metmuseum.org)

Dinsel figürler dönem boyunca kullanılmış olup mobilya ayakları bu dönemde her zaman kalın yapılmıştır. Gotik mobilya lüksün bir göstergesi olarak belirtilmektedir.

Kredans denilen büfe örneklerinin üstlerine raflar yapılırdı ve bujuva sınıfı ne kadar zengin olursa olsun 3 raftan fazla kullanamazdı fakat krallar sekiz rafa kadar kullanabiliyordu. Tahtlar kralların zenginlik göstergesiydi arkalıkları yüksek işlemeli ve sivri yapılırdı oturma yerlerine ise şilteler ve yastıklar konularak oturan kişinin rahatlığı sağlanırdı.

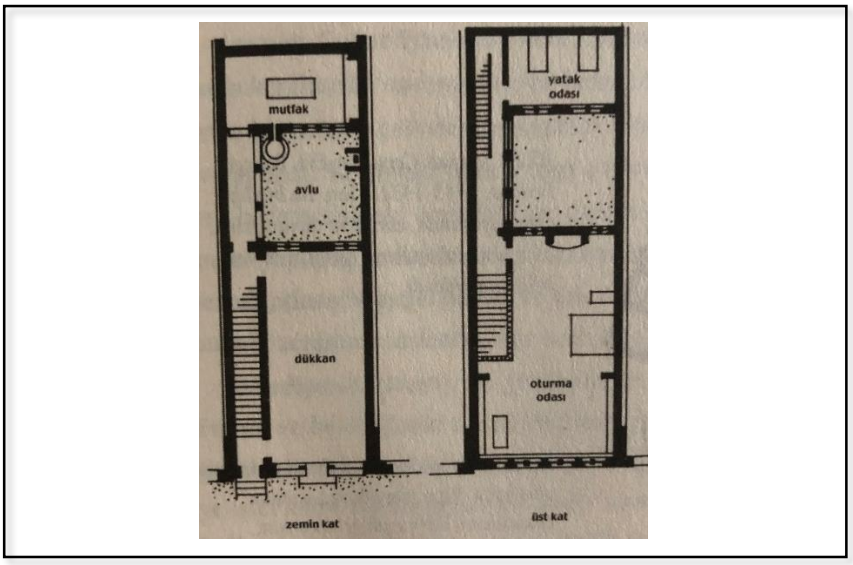

Şekil 12: Gotik Döneme Ait Sandalye Örneği (http://nineteenteen.blogspot.com/)

Şekil 13: Azize Aldegonde'un Kutsal Eşya Kutusu 1469 (Larousse, 1986)

Kralların ve ülkelerin gelişmesiyle, özel servetin birikmesiyle katedrallerin çevrelerine kentler kuruldu. Gelişen ilk kent yerleri manastır çevreleri olmuştur. Caddeye açılan kısımlar dükkan olarak kullanılır aynı katta mutfak ve avlu alanı bırakılırdı. Üçüncü katta ise depo alanları ve çırakların uyuma alanları bulunmaktadır.

Şekil 14: Tüccar Evi Planı 12.Yüzyıl (Roth,1993)

Halk artık kentlerde toplanmaya başlamış ve beklenmedik bir nüfus artışı olmuştur. Topraklar verimsiz olmaya başlamış halk gereksinimlerini karşılayamamıştır. Bununla birlikte kıtlık ortaya çıkmış ardından pirelerle yayılan bir hastalık bütün kıtaya yayılıp Avrupa nüfusunun beşte ikisinin ölmesine sebep olmuştur.

Doğudan Yunanlıların gelişiyle halk Klasik düşüncede uzlaşıp simgesel sanat formları içeren yeni bir sanat akımı oluşturmaya başlamıştır. Orta çağ'ın çökmesiyle yeni bir ruh olan Rönesans doğmuştur. 15.y.y.'ın ortalarından itibaren Rönensans'ın etkileri görülmeye başlanmıştır. Gotik mimari zamanla yerini Rönesans'a bırakıp kargaşa, gösteriş ve ihtşam içerisinde olan eserler yerini daha sakin düz çizgilere bırakmıştır.

2.3.4. Rönesans

15.y.y. mimarisine başka bir boyut kazandıran sanat akımının en güçlü olduğu yer İtalyadır. İtalyanın Toscana bölgesinde ortaya çıkmış ve zamanla bütün avrupaya yayılmış olan 16.y.y. sonlarına kadar devam eden bu sanat akımı İtalyanca 'rinascita' kelimesinden türemiş olup yeniden doğuş anlamına gelmektedir.

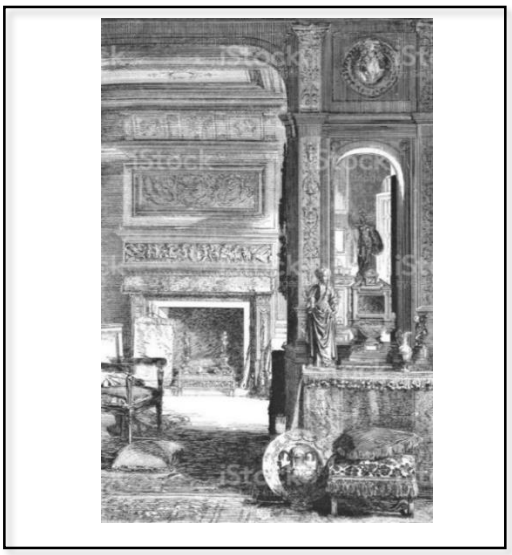
Gelişen ticaret sayesinde zenginleşen, refaha kavuşan kesim Rönesans'ı desteklediğinden dolayı bu akım finansal açıdan bir zorlukla karşılaşmamış ve bu finansal özgürlük sanatçıların daha cesur, daha etkileyici eserler ortaya çıkarmasını sağlamıştır. İtalya bu finansal özgürlüğü sağladığından dolayı ve fazlasıyla akımı benimsediği için Rönesans İtalyan Rönesans'ı olarak da bilinmektedir. Rönesans mimari dışında bilim, edebiyat, sanat, geometri ve teknolojiye de yansımıştır. ' Rönesans sanatçıları Pythagoras'ın 'Her şey sayıdır' görüşüne sıkıca bağlıydılar.

Mimarlığı mekansal birimlerle uğraşan bir matematik bilimi olarak kabul ettiler' (Wittkower, 1949). Dinin sanat üzerindeki etkisi azalmış olup insan figürleri ve düşünceleri, insani değer ön plana çıkmış eserlere yansımaya başlamıştır. Karanlık dönemden en aydınlık döneme geçiş yapmak amaçlanmış ve bu doğrultuda ilk rönesans eseri olan Floransa Katedrali Flippo Brunelleschi tarafından yapılmıştır. Flippo Brunelleschi tarafından yapılan diğer bir eser ise kimsesizler hastanesidir.

Bu hastane yapımında 'her şey sayıdır' görüşüne sadık kalınmış olup bina dairelerin, küplerin ve karelerin orantıları kullanılarak yapılmıştır bu durum da dini değerlerin diğer dönemlere göre insanlar üzerindeki etkisinin azalmış olduğunun bir göstergesidir.

Gotik dönemde evlerdeki ve saraylardaki mobilya işçiliği detaylı ve özenli olmasına rağmen Rönesans döneminde işçilik daha da özenli hale gelmiş olup mekanlardaki eşya sayısı azalmıştır bunun sebebi ise hala mekanların adlarının konulmamış olmasıdır.

Eşyalar kullanım yerlerine göre odadan odaya taşınıp fonksiyonuna göre kullanılırdı. Mobilya üretiminde farklı loncalar kurulmuş olup eşyalar birçok ustanın elinden geçtikten sonra ortaya çıkmaya başlamıştır.

Şekil 15: Rönesans Dönemi Oturma Odası (http//www.istockphoto.com)

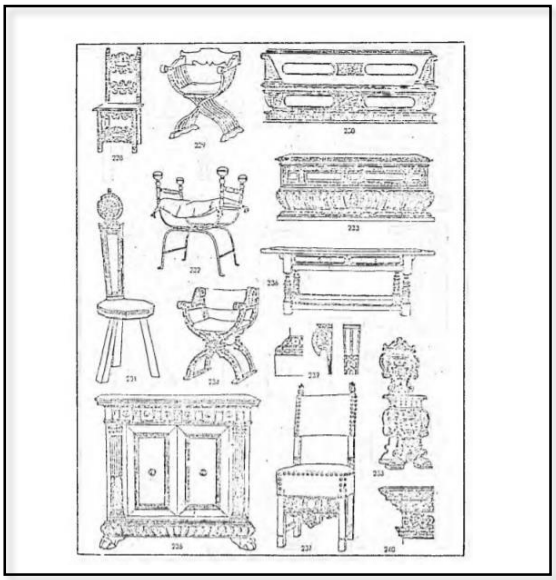
Oyma sanatı Rönesans'ın en belirgin mobilya süsleme yöntemidir ve her ne kadar bu dönemde antik sanata önem verilse de orantı, zarafet ve incelik ön planda tutulmuştur. Bu dönemde yapılan dolap kapakları bir tablo gibidir, yağlı boya ve kabartma tekniği ile kapaklar süslenir ve bitki temaları kullanılırdı. Mobilya ayakları ise aslan pençesi görünümündedir.

Şekil 16: Rönesans Dönemine Ait Boyalı ve Yaldızlı Ahşap
(http//www.britannica.com/)

Marangozluk ikinci plana itilip el işçiliği önem kazanmıştır. Oturma elemanları ağır, kraliyet ailelerinin oturduğu taht görünümlüler ve kolay taşınabilir tabureler olarak ikiye ayrılmıştır. Mobilya yapımında ceviz, meşe, şimşir ve abanoz gibi ağaçlar tercih edilmeye başlanmıştır ama bu durum mobilyaların sandık görünümünden kurtulması için yeterli olamamıştır. Kullanılan masa ayakları yine oymalı yapılıp geometrik figürlerin orantılı bir şekilde üst üste gelmesi ile oluşurdu. Masalar artık çekmeceli veya açılır kapanır şekilde yapılıp isteğe göre büyütülebiliyordu ve sahiplerinin yanında gezdirilir veya odadan odaya taşınırdı.

Masa tablalarında metal alaşımlar, mermer ve değerli taşlar kullanılır yüzeyler oymacılık ve kabartma tekniği ile süslenirdi. Sandalyeler ise genel olarak ceviz ağacından yapılıp oturum kısımları kadife, tahta veya deriden yapılırdı.

Şekil: 17: Rönesans Dönemi Mobilya Örnekleri (Orman Fakültesi, 1986)

Şekil 18: Katlanabilir Sandalye Örneği (http//www.1stdibs.com/)

Cila çeşidi olan lake kaplamanın taklitleri yapılmaya başlanmış mat ve parlak yüzeyler elde edilmiştir fakat tam anlamıyla lake kaplama yetkinliğine ulaşılamamıştır.

Kurulan farklı loncalar sayesinde mobilya birçok ustanın elinden geçtikten sonra tam anlamıyla ortaya çıkıyordu.

Her usta kendi alanında uzmanlaşıp mobilyayı ortaya çıkarıyordu. Bu dönemde en çok kullanılan el sanatı oymacılık olduğu için yapılan mobilyaların yüzeylerinde sınırlı tasarımlar oluyordu.

Zenginler arasında görkem savaşı devam ediyordu bundan dolayı yatakların ve büfelerin kenarları, boyu uzatılarak, genişletilerek yaprak desenleri ve mitolojik figürlerle süslenip cilalanırdı.

Şekil 19: Rönesan Dönemine Ait illüstrasyonu Yapılmış Büfe ve Fincan Örneği (http//www.istockphoto.com)

Zamanla çeyiz sandıkları ön plana çıkmaya başlamış ve dönemin ressamları sandık yüzeylerini gelinin ve damadın aile bireylerini ve düğün alayını konu alan süslemeleri ile donatırlardı.

Sandıkların kullanımı artmış ve bu durum yeni bir mobilyanın yani ‘kasapanka’ isimli oturma elamanının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Kasapanka sandıkların üst kısmına arkalık ve kolluk takılarak bir koltuk gibi kullanılmaya başlanmıştır.

Kaplama ve kesme makinasının bulunmasıyla üretim ve desen çeşidi artmış ve matbaanın gelişimiyle desenler ve figürler kitaplarda toplanmıştır. Avrupalıların okyanusa açılması da farklı kültürlerin tasarımlara yansımasına sebep olmuştur. 100 yıl kadar süren Rönesans dönemi yerini Barok sanat akımına bırakmıştır.

2.3.5 Barok

Barok sanat akımı Rönesans sanat akımına tepki olarak doğmuş olup Rönesans'ın sadeliğinden tamamen uzak ve gösterişi ön planda tutan bir akımdır.

Portekizce 'barocco' kelimesinden türemiş olup kelime anlamı şekilsiz inciler olan bu sıfat zamanla barok olarak adlandırılmaya başlamıştır. 17.yüzyılda Romada başlayan bu karşıt akım öncelikle İtalyaya oradan da zamanla katolik ülkere yayılmıştır. Barok sanatı mobilya üzerinde en çok etki eden sanattır. Barok dinsel terimler dışına çıkabilen masalsı süslemeler yapılan perspektif ve ışık -gölge ikilisinden fazlasıyla yararlanan bir akımdır.

Barok döneminde yapılan eserler prenslerin gücünü ve saygınlığını gösterdiği için yapıtlar son derece gösterişli unsurlarla süslenirdi. Bu durum sanatsal akımın da gücünü ne kadar gösterdiğinin bir belirtisi olarak bizlere yansımaktadır.

Halkın kullandığı mobilyalar görsellikten uzak tamamen işlevsel olarak tasarlanırken burjuva sınıfının mobilyaları işlevsellikten uzak tamamen gösteriş için yapılan mobilyalardır. Mobilyalar fazla gösterişli olduğu için öncelikle saraylarda ve kiliselerde tercih edilirdi. Burjuva sınıfının mobilyaları uzak bölgelerden getirilen altın, gümüş gibi değerli taşlarla süslenir aynı zamanda bu değerli taşlar duvar süslemelerinde de kullanılırdı.

Şekil 20: Barok Döneme Ait Yemek Odası Tasarımı (http//www.homedit.com/)

Mobilyalarda mermer kullanımı ve oymacılık sanatı artmıştır. Daha fazla pirinç, altın ve varak kullanımı başlamıştır. Bu dönemde masa ayaklarında, üst tablalarında ve duvarlarda daha gerçekçi bitki motifleri işlenmeye başlanmıştır.

Barok sanatının en belirgin özellikleri arasında bitki motiflerinin simetrik olarak kullanımı yer almaktadır. Mobilya ayaklarında yükü taşıyan insan ve melek figürleri kullanılırdı.

Şekil 21: Mermer Üst Tabalalı Masa Örneği (http//www.idesign.wiki/)

Mermer kaplamalar 17.yy' da da oldukça kullanılan bir malzemedir. Floransadan Avrupaya ihraç edilen mermerler genellikle bitki motifli ve renkli olurdu.

Dolap kapaklarınla, çekmecelerde ve servis masalarında kullanılırdı. Altın ve gümüş kullanımı artmış olup krallıklarda som altın ve gümüşten ürünler yapılırdı.

Şekil 22: Simetrik Desenlerin Kullanıldığı Masa Ayağı Görseli
(http//www.idfdesign.com/)

Mobilya ayakları zamanla daha da ovalleşmeye ve kıvrılmaya başlamıştır. Ayakların yere basan kısımları yaprak figürleri , insan figürleri ve yarım daire şeklinde süslenirdi. Bu dönemde de tabureler önemini koruyan oturma elamanlarından biridir.

Tabure ayakları çapraz ve dört ayaklı olacak şekilde yapılmaya devam etmiştir. Taburelere kaliteli deri ve iperk kumaştan döşeme yapılır ve saray odalarında kullanılırdı. Zamanla döşemelere püsküller işlenmeye başlanmış ve kadife kumaş kullanımı artmıştır. Fonksiyonelliğe bir eğilim başlamıştır ve ilk içine kıyafet asılan dolaplar da bu dönemde yapılmıştır.

Koltukların arkalıkları yükseltilip oturma elamanlarından olan sandalyeler kolçaksız yapılmaya başlamıştır. Çeyiz sandıkları önemi kaybedip bunun yerine gardrop kullanımı artmaya başlamıştır.

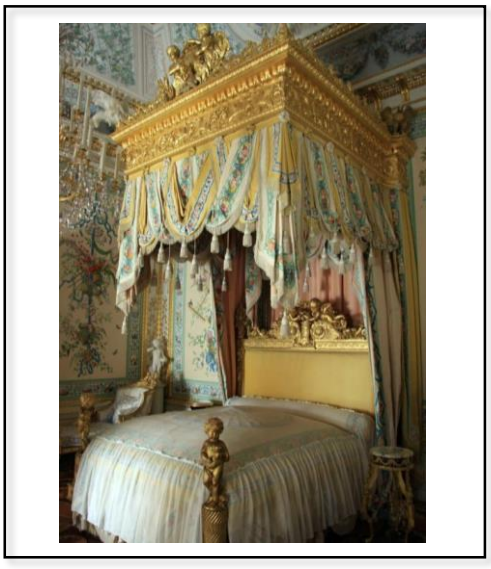
Bu dönemde uzun büyük dolaplar kullanılmaya başlanmış ve evde kullanılan araç gereçleri bu dolaplar içinde muhafaza etmişlerdir. Dolap kapakları oyma sanatı veya lake cilalar ile süslenirdi.

Şekil 23: Barok Döneme Ait Oturma Odası Görseli (http//www.thespruce.com/)

Odalarda bulunan aynalar bir gösteriş unsuru haline gelmiştir aynalar özel döküm ve farklı ebatlarda yapılmıştır. Krallıklarda som altın ve gümüşten yapılan ayna çerçeveleri kullanılırdı. 17.yy. da ayna ve ışık kullanımı daha da önem kazanmıştır ayna altlarına mermer tablalı masalar konulmaya başlanmıştır.

Bu alanlara raf da eklenerek kitaplık alanı oluşturulmuştur. Evin beyi ve çocuklar için oluşturulan bu alanlarda ders çalışılır veya evin beyi işlerini yürütürdü. Oturma alanlarında orta sehpa kullanımı başlamıştır. Masaların daha küçükleri koltukarın oturma hizasında olan masalar üstü cam veya mermer tablalı yapılıp kullanılırdı.

Şekil 24: Barok Tarzda Döşenmiş Yatak Odası Görseli (http//www.avso.org)

Yatak odalarında yatakların konumu ve yatak örtüleri önemini korumaya devam etmektedir. Yatak örtüleri gösteriş ve zenginlik öğesi olarak kullanılmaktadır. Yataklar odaların en gösterişli duvarında konumlandırılır ve perdelerle etrafı örtülürdü. Gelen misafirler bu odalara yerleştirilirdi. Avrupa ülkelerinden getirtilen özel kumaşlarla yapılmış yastıklar ve örtüler kullanılıp yatak kenarlarında bulunan perdeler kapatılırdı.

Kullanılan ürünler gösteriş amaçlı olsa da diğer dönemlere göre konfor daha ön planda tutulmuştur. Zamanla bu akım şatafattan uzaklaşarak zerafe doğru kaymaya başlamıştır. Bu durum yeni sanat akımının yani Rokoko'nun doğmasına sebep olmuştur.

2.3.6 Rokoko

Rokoko kelimesi 1790'larda deniz kabuğunu andıran mağaralara benzeyen yapıları betimlemek için kullanılan 'rocaille' sözcüğünden türetilmiştir.

Parisliler şehirlerine dönüp daha özgür daha ferah evler inşa etmeye başlamışlardır. Bu dönemde duvarlarda daha pastel tonlar kullanılmaya başlanmıştır.

Duvarlar holler ve odalar yine barok döneminde olduğu gibi fresklerle, altın yaldızlarla, melek figürleriyle kaplanmıştır fakat bunu barokta olduğu gibi abartılı bir şekilde değil daha zarif ve en aza indirgeyerek yapmışlardır. Bunun sebepleri arasında saraylarda bulunan yardımcıların azaltılması gösterilebilmektedir. Mobilyalar kolay taşınabilir konumda olmak zorunda kaldığı için bu dönemde barok tarzdan uzaklaşılmaya başlanmıştır.

Mobilyalar daha ergonomik olmaya başlamıştır ve diğer odalara da taşınabildiği için fonksiyon ön plana çıkmıştır. Gelişen bu durum odalardaki işlevselliği ortaya çıkarmıştır. Odaların boyutları küçüldüğü için mobilyalar da buna uygun üretilmiştir.

Mobilyalar duvarlara yaslanmadığı için koltuk arkalarına da gerekli işlemeler, altın yaldızlı kenarlıklar yapılmaktadır. En önemli özelliklerden biri ise 'S' ve 'C' formlarının kullanılmasıdır.

Şekil 25: Rokoko Tarza Yapılmış Olan ilk Otel 'Hotel de Matignon'
(http//www.pinterest.)

Altın yaldız kullanımı duvarlarda çerçevelerde ve mobilya kenarlarında kullanılmaya devam etmiştir. Kadın figürleri daha baskın hale gelmeye başladığı için bu durum duvarlarda kullanılan renklere de yansımıştır.

Porselen kullanımı bu dönemde artmaya başlamıştır, Çinliler tarafından bin yıl kadar üretim tekniği saklanan porselen macunu bu dönemde yapılmaya başlamıştır. Porselen masa üst tablaları,dolaplar,biblolar, vazolar yapılmıştır.

Şekil 26: John Linnell Tarafından Resmedilen Rokoko İç Dizayn Örneği
(http//www.vam.ac.uk)

Asimetrik süslemeler oldukça yaygındır aynı zamanda barak sanat akımından ayıran en önemli özelliklerden biridir. Rokoko döneminde koltuk arkalıkları daha kısa omuz hizasında yapılmaya başlamıştır. Ayaklardaki gergi sistemi bu dönemde ortadan kalkmıştır. En belirgin özellikler arasında bunlar da belirtilmektedir.

Ergonomi artık tamamen kendisini göstermiş olup insan vücudu önemsenerek, ön planda tutularak iskemleler,koltuklar yapılmıştır. Koltukların kumaşları ve şilteleri buna uygun olarak yapılmaya başlamıştır. Mobilyalar kolay hareket ettirilebilir olduğu için duvara yaslandırılmalarına gerek kalmamıştır.

Şekil 27: Rokoko Dönemine Ait Salon Takımı (http//www.homedit.com/)

Bundan dolayı mobilyaların arakalarına da gereken işçilik uygulanmaya başlamıştır. Bu durum yataklara da yansımaya başlamıştır, yataklar artık sadece yatak odalarında yer alıp karyola işlevinde kullanılmıştır. Yataklar için odanın renk ve dekoruna uygun örtüler hazırlanır onlarla süslenirdi.

Abartıdan ve gösterişten uzaklaşmaya başlayan sanat sitili yerini bir yeni akıma Yeni-Klasik döneme bırakmıştır. Zamanla bu gösterişli mobilya stilinden uzaklaşılsada günümüzde hala ‘s’ ve ‘c’ kıvrımlı ayaklar görmekteyiz.

2.3.7 Yeni-klasik

Yeni -Klasik dönem diğer adıyla Neoklasisizm sanat akımı Barok ve Rokoko dönemlerine tepki olarak ilk Roma şehrinde doğmuştur. Neoklasik dönemde aşırı süslemecilik ve gösterişin geride bırakmış olduğu sadelik ve işlevsellik ön plana çıkmıştır. Yunan ve Roma mimarisine geri dönüş başlamıştır.

Rokoko döneminde kullanılan ‘S’ ve ‘C’ formları artık beğenilmemeye başlamıştır. Sanatçılar önceki dönemlerde yaptıkları gibi mobilyaları ve duvarları resimlerle süsleyerek özlem gidermişlerdir.Asimetrik ögeler kulanılmamaya başlamıştır. Simetrik büyük ölçekli planlar yapılmıştır. Artık daha net oval, daire, kare formlar kullanılmıştır. Bu dönemde yine çiçek formları, çiçek demetleri doğa ve manzara figürleri mobilyalara işlenirdi.

Rokoko döneminde başlayan porselen yapımı Yeni -Klasik dönemde artmaya başlamıştır, böylelikle taşınabilir fonksiyonel mobilyaların üst tablalarında porselen veya mermer kullanımı oldukça fazladır. Masa ayaklarında kare formlar ve formları takip eden çiçek figürleri masa tablalarının dört kenarında yine kare formlar kullanılmaktadır.

Şekil 28: Neklasik Döneme Ait Masa Görseli (http//antikamobilyalar.com/)

Dönemin başlarında masa ayaklarında gergi sistemi kullanmak yerine oval veya dikdörtgen tablalar kullanılmıştır fakat bu durum dönem sonunda değişerek masa ayakları kalınlaştırılmış gergi ve tablalar kullanılmamıştır. Rokoko döneminde olduğu gibi bu dönemde de iki kişilik kollu kanepeler, kolay taşınabilir koltuklar kullanılırdı.

Şekil 29: Neoklasik Döneme Ait Salon Örneği (http//study.com/)

Koltuk yanlarına ayaklı çekmeceli dolap türevi mobilyalar yerleştirilirdi. Bunlar yiyecek içecek servisi için veya depolama amaçlı kullanılırdı.

Şekil 30: Neoklasik Döneme Ait Yatak Odası Örneği (http//study.com/)

Şekil 30'da görüldüğü gibi yatak odası tasarımları yine Rokoko dönemine benzerlik göstermektedir. Bu dönemde cibinlikler tavandan değil farklı bir çeşit olarak yuvarlak halkadan yatak ucuna doğru profillerde indirilirdi.

Yatak yanlarına sütunlar veya ayna kaplamaları yapılırdı. Yatak odalarında yüksek boyutlarda çekmeceli şifoniyer olarak adlandırılan mobilyalar da kullanılırdı.

El işçiliği zaman içerisinde azalmaya başlamıştır. Neoklasik dönem el işçiliğinin önemini yitirdiği son dönem, endüstileşmenin ise başladığı ilk dönemdir. Artık mobilyalar seri olarak üretilmeye başlanmış mobilya ustaları istedikleri boyutlarda parçaları keserek istedikleri çeşitliliğe kolayca ulaşmaya başlamıştır.

2.3.8 Ampir

Ampir dönem 19.yy. da Fransada Napolyon'un imparatorluk istemesiyle başlamıştır. Ampir kelime anlamı olarak İmparatorluk demektir ve bu kelime anlamı mobilyalara da yanmıştır imparatorluk ön planda tutulmuştur.

Neoklasik dönemde oluşturulan zerafet ve sadelik algısı bu dönemde son bulmuştur. Ampir dönem kendinden önceki bütün sanat akımlarından fazlasıyla etkilenmiştir ve kimlik arayışı içinde olunan bir dönem olarak bizlere yansımaktadır.

Bir iç mekanda oluşturulan kurgu yoktur her dönemden bir özellik görülmektedir. Bir önceki dönemde yapılan sade ince ayaklı mobilyalar yerine kalın üç ayaklı ortadan birleştirilen masalar, duvar kağıtları salonun kenarların yapılan kolonlar simetrik desenli kumaşlar, kitaplıklar ve gümüş meteryaller kullanılmıştır. Malzeme olarak mermer yerine taşta kullanılmıştır. Mobilyalara işlenen bitki fügürlerinden resmedilen doğa temalarından uzaklaşılıp imparatorluk yüceltilmeye başlanmıştır.

Şekil 31: Napolyon Tahtı (1804) (https://io.wikipedia.org/)

Napolyonun bazı mobilyalarında görülen ‘N’ harfi zaferi simgelemektedir. (Şekil 31)

Bu dönemde endüstrileşme başlamış olduğu için seri üretim yapılıp tek tip mobilyalar kolaylıkla üretilebilmektedir. Dönemde kültür seviyesi arttığı için kitap sayısı ve okuma becerisi mekanlarda kullanılan kitaplıkları da işlevsel hale getirmiştir. Açılır kapanır masalar da iç mekanlarda yerini almaya başlamıştır.

Şekil 32: Ampir Döneme Ait İç Mekan Görseli (http//archisections.com/

Şekil 33:Ampir Döneme Ait Salon Görseli (http//archisections.com/)

Mobilyalarda kırmızı ve sarı tonları ağırlıklı olarak kullanılmaktadır. Bir önceki dönemin aksine mobilyalar yeniden şatafatlı, yaldızlı, metal ağırlıklı olmaya başlamıştır.

Bu durumun sebepleri arasında orta sınıf insanların krallıklardaki mobilyalara özenmeleri gösterişli eşyalar kullanmak istemeleri söylenebilir. Bu durum insanları kentlere yerleşmeye itmiştir.

Halkın çoğu kentlere akın etmeye başladığından ötürü mobilyalar yetmemeye başlamıştır. Apartmanlar, geniş daireler, bahçeli evler yapılmaya başlamıştır. Saray stillerinin sonuncusu Ampir dönemdir.

2.3.9. Art nouveau

Art Nouveau kelime anlamı olarak yeni sanat demektir. Bu sanat akımı 19.yy sonu ve 20.yy başında etkili olmuştur ve el sanatçıları tarafından yaratılmıştır. Barok sanatından etkilenen bu akım kıvrımlı çiçek bezemeleri ve süslemelerle ön plana çıkmıştır. Art nouveau döneminde sıcak tonlar olan hardal, kahverengi, gri, sarı tonları kullanılmaktadır.

Duvarlarda eğrisel çizgiler duvar kağıtları ve karolar kullanılırdı. Stilize edilmiş kadın figürleri, bitki motifleri kuşlar, eğrisel formlar sıkça görülmektedir. Kapılarda, camlarda, avizelerde dolap kapaklarında ve aynalarda vitray sanatı oldukça fazla görülmektedir. İç mekan zeminlerinde ise ahşap kaplamalar kullanılmaktadır. Kemerler ve kavisli camlar kullanılmaktadır. Farklı dokular kullanılarak sınırlı renklerle mekanlar canlandırılıyordu.

Şekil 34: Brükselde Bulunan Aubecq Otelin Yemek Odası Mobilyaları (https://en.wikipedia.org/)

Şekil 35: Art Nouveau Dönemine ait İç Mekan Görseli
(http//www.impressiveinteriordesign.com)

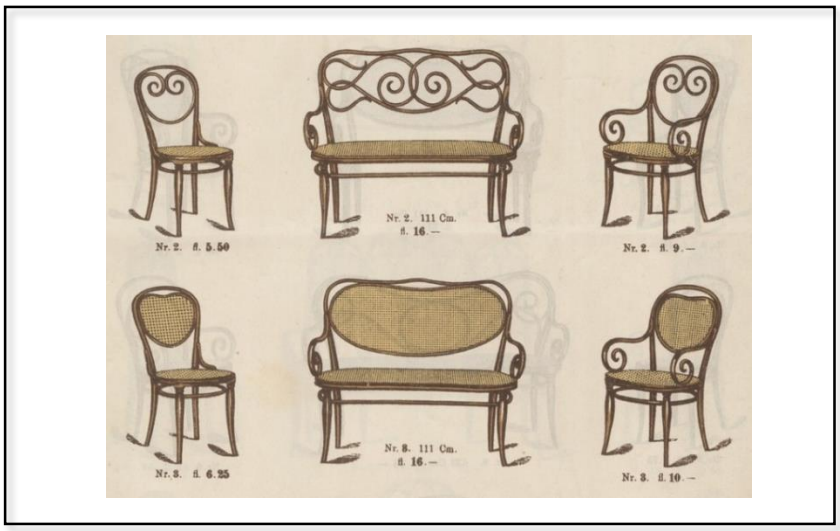
Demir artık bir yapı malzemesi olarak kullanılıyordu. Evlerde kalorifer, asansör ve elektrik bulunuyordu. Bu sanat akımı Sanayi devrimi zamanında doğduğu için seri üretim mobilyalardan da faydalanılmıştır.

Seri üretim mobilyalar çok tercih edildiği için halk tarafından hızlıca tüketilip özgünlüğünü kaybetmiştir. Bu dönemde mobilyalar zeminle, duvarlarla, dekoratif ögelerle bir bütün olarak tasarlanıp uygulanırdı. Mobilyada bulunan deseni halıda da bir objede de görmek mümkündü. Koltuklara göre özel halılar dokunurdu (Şekil 35).

Şekil 36: Art Nouveau Dönemine ait İç Mekan Görseli
(http//www.impressiveinteriordesign.com/)

Thonet tekniği ile ahşap iskelet ve ahşap mobilyaların ayakları yapılırdır. Ahşap olmayan mobilyalarda ise metal borular kullanılıp kıvrımlı iskeletler yapılırdı.

Şekil 37: Art Nouveau Dönemine Ait Thonet Tasarımları (http//museum-boppard.de/)

Art nouveau eski ile yeni sanat akımlarını harmanlayarak halka sunan bir tarzdır. Ünlü tasarımcılar yenilikleri destekleyerek ve teknolojiden yararlanarak Modernist akıma yol açmışlardır.

2.3.10 Modernizm

Modernist sanat akımı 19.y.y. ortasında Fransa'da doğmuştur kelime anlamı olarak yeni demektir. Bu akım gelenekselliğe tepki göstermektedir ve insan ruhuna hitap etmek temel amaçlardan biridir. Endüstriden, çağın verdiği bilgilerden faydalanılarak yeni bir akım oluşturulmuştur.

Modern mimarlıkta yapılarda betonarme, çelik, cam, alüminyum malzeme kullanılmaktadır ve temel ihtiyaçlar dışında süslemeler, bölmeler yapılmamaktadır. Malzemeler işlevine uygun şekilde kullanılmaktadır.

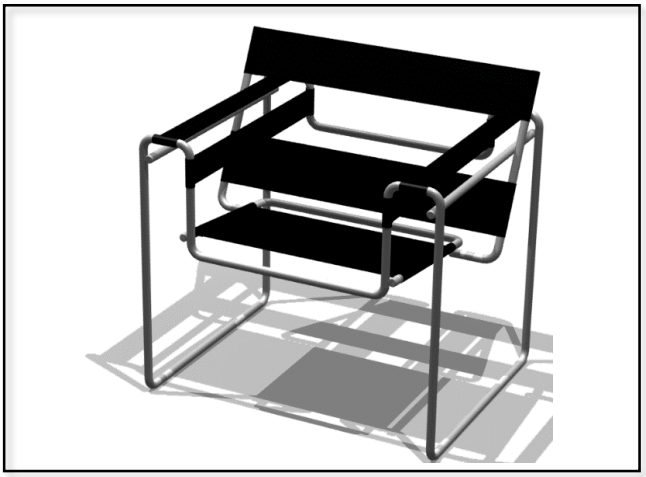

Şekil 38: Eames Ahşap Sandalye (http//en.wikipedia.org/)

Charles ve Ray Eames tarafından tasarlanan ‘Eames Ahşap Sandalye’ kalıplanmış kontrplaktan yapılmıştır (Şekil 38).

Modernist dönemdeki mimarlar için yeni bir dönem başlamıştır. Tuğla ve taş yerine betonarme kullanılarak geniş alanlar yapılabilmektedir. Bu durum konut kavramına yeni bir boyut kazandırmıştır.

Mobilyalarda ahşap ve metal bir arada kullanılmaya başlamıştır. Minimalist ürünler, pürüzsüz yüzeyler ve düz çizgiler kullanılmıştır. Mobilyalarda tik ağacı, deri ve plastik kullanımı başlamıştır.

Şekil 39: Marcel Breuer Tarafından Tasarlanan ‘Wassily chair’
(http//en.wikipedia.org/wiki/)

Mobilyalar kolay üretilebilecek şekilde uygun fiyatlı malzemelerle seri bir şekilde üretilmeye başlandı. İnsanların günlük gereksinimlerini karşılamak adına tasarımlar yapılmaktadır. Bu dönemde kullanılan ana renkler siyah, gri, mavi, beyaz ve kırmızıdır.

Şekil 40: Gerrit Rietveld’in Tasarımı Olan Kırmızı-Mavi İskemle
(http//www.tasarimakademi.org/)

Şekil 40 da belirtilen iskemle masif ağaç parçalarından ve kontrplaktan yapılmıştır. Bu dönemde estetik değil işlevsellik ön planda tutulmuştur. Mobilyalar bulunduğu ortamla uyum içerinde yapılırdı ve gereksiz süslemelerden kaçınılırdı.

Farklı malzeme,doku ve renkteki parçalar bir araya getirilerek estetik bir görüntü sağlanırdı. Zaman içerisinde insan vücuduna daha uyumlu mobilyalar yapılmaya başlamıştır.

2.3.11 Art deco

Artdeco sanat akımı Fransa'da I.Dünya savaşından hemen önce ortaya çıkmıştır. "Art Deco" terimi, Arts Décoratifs'in kısaltmasıdır ve bu yeni stili dünyaya sergileyen 1925 Paris sergisinden türetilmiştir (http//en.wikipedia.org/wiki/Wassily_Chair). Ardeko modernizme tepki olarak doğmuş olup sadelik algısından çıkıp tamamen gösteriş ve lüks için mobilyalar üretilmeye başlandığı bir dönemdir.

Şekil 41: M/S Kungsholm Okyanus Gemisinin İçi (1928) (http//magazine.artland.com/)

Sanat akımının ilk yıllarında ardeko ürünler yüksek sosyeteye hitap eden ürünler olmuştur. Mobilyalarda ahşap, lake uyulamalar, ayna, cam , deri, ipek kumaş, bakır, gümüş kullanımı yoğun bir şekilde görülmektedir.Masa ve komodin üst tablalarına cam yerleştirilmeye başlanmıştır. Seramik küpler, camdan yapılmış abajurler,avizeler artdeko sanat akımıyla bütünleşmiş bir haldedir.

Süslemelerde hayvan desenleri ve dini figürler kullanılmıştır. Koltuklar birinci sınıf derilerle kaplanıp, mobilya yüzeyleri pürüzsüz ve parlak bir yüzey elde etmek için birkaç kat cilalanırdı.

Şekil 42: Abanoz Kaplama Krom Kulplu Çalışma Masası (http//magazine.artland.com/)

Şekil 43: Gökdelen Kitaplık (http//high.org/collections/)

Paul T. Frankl tarafından 1925 yılında tasarlanan ‘Gökdelen Kitaplık’ dönemin yükselen binalarından esinlenerek tasarlanmıştır. Seti üretim karşıtı olan Frankly el işçiliğini öne çıkartmak ve sadelik algısını korumak adına bu tasarımı yapmıştır.

Mobilyalar genellikle kitlesel ve sade olarak tasarlanmıştır. Art deco’nun son dönemlerinde özellikleri modernizme çok yaklaşmıştır.

2.3.12 Popart

Pop art sanat akımı 1950'li yıllarda Amerika ve Birleşik Krallıkta ortaya çıkmıştır. Pop Art terimini ilk kez 1958 yılında, İngiliz Eleştirmen Lawrence Alloway 'Architectural Desing' adlı dergisinde yazdığı 'Sanatlar ve Kitle İletişimi' adlı makalesinde popüler kültür ürünlerini tanımlamak için kullanmıştır (http//www.vitra.com/fr-lu/living/product/details/heart-cone-chair)

Pop kültür haklı sürekli tüketime yönlendirmiştir. Tasarımlarıyla gençleri etkisi altına alan bu akım hızla yayılmaya başlamıştır. Gençler sürekli tüketimi hemen kabullendikleri için bu akım tüm dünyaya hızla yayılmıştır.

Malzeme olarak ucuz ve plastik maddeler kullanılabildiği için istenilen her formda mobilya üretebilmek mümkün hale gelmiştir.

Bu dönemde alışılagelmiş mobilya formları dışında ürünler görülmektedir. İşlevsellik yerini tamamen görüntü ve renklere bırakmıştır. Ucuz ve istenilen renklerde mobilya üretilebildiği için halk tarafından hızla tüketilebilmektedir. Tasarımlar tamamen endüstriyel olduğu için herkese hitap eden ürünler bulmak mümkündür.

1960'lı yıllarda sentetik malzemenin çeşitlenmesi mobilya tasarımının artmasını sağlamıştır. Pop Art'ın İngiltere'deki Temsilcisi Richard Hamilton'un söylemi 'halkın zevkine uygun, harcanabilir, ucuz, kısa süreli, endüstri ürünü' şeklindedir.

Şekil 44: Kalp Sandalye (http//www.vitra.com/)

Verner Panton tarafından tasarlanan kalp sandalye farklı renk ve dokularda yapılabilmektedir. Kalp sandalye dönemin fütüristik iz taşıyan tasarımıdır. Tasarımın kabuğu fiberglastan oluşmaktadır. Çeşitli renk skalalarıyla istenilen canlılık elde edilebilmektedir.

Şekil 45: Marshmallow Kanepe (http//www.markut.net/)

Marshmallow kanepe tasarımı George Nelson'a aittir. 18 adet yuvarlak minderden ve çelik bir iskeletten oluşmaktadır.

Şekil 46: Bocca Kanepe (http//www.markut.net/**)**

Bocca kanepe 1972 yılında Gufram şirketi tarafından tasarlanmıştır. Poliüretan malzeme ile kalıplaştırılmış kırmızı streç kumaş ile kaplanmıştır.

Düzenli olarak oyuncak görünümlü ve eğlenceli mobilyalar üretiliyordu ve hızla tüketiliyordu. Çeşitli formlar ve renkler çok kabullenildiği için metal ve ahşap mobilyalarda renklendirilerek plastik malzeme görünümü elde ediliyordu.

2.3.13. Postmodernizm

Postmodernizm 20.yy'ın ikinci yarısında etkili olmaya başlayan bir sanat akımıdır. 'Post' sonra anlamına gelmektedir. Modern mimarlığın tekdüzeliğine tepki olarak ortaya çıkmıştır.

Modernizmden sonra gelen bu akım modernizm'i takip eden aynı zamanda da bu dönemde oluşan sorunları aşma amacı ile gündeme gelen bir akımdır. Modernizm'e göre daha az kısıtlayıcı ve daha az katıdır.

Şekil 47: Judy McKie Tarafından Tasarlanan Yan Sehpa (http//www.artsy.net/)

Judy Mckie post modern mobilyanın ikonlarından biri olarak kabul edilmektedir. Hayvan figürlerini yorumlayarak modern ve heykelsi mobilyalar üretip post modernizme farklı bir boyut kazandırmıştır (Şekil 47).

Postmodernizm geçmiş mobilyasını yeniden canlandırmak isteyen fakat günümüz mobilyasından da yararlanan bir sanat akımıdır. Kullanılan aksesuarlar renkli, kıvrımlı ve özgür formlara sahiptir. Plastik, cam, metal ve mermer sık kullanılan malzemelerdir.

Şekil 48: Michael Gravers Tarafından Tasarlanan ‘Plaza’ Tuvalet Masası (http//www.memphis-milano.com/)

‘Plaza’ tuvalet masası 1981 yılında 6 çekmeceli olarak tasarlanmış olup lake ahşaptan yapılmıştır.

Şekil 49: ‘Marilyn’ Kanepesi (http//www.artnet.com/)

1983 yılında Hans Hollein tarafından tasarlanan ‘Marilyn’ kanepe akçaağaç kaplama ile yapılmıştır. Postmodern dönemin anıtsal tasarımlarından biri olarak kabul edilmektedir.

Mobilyalarda ifade özgürlüğü vardır, sanat akımlarını karıştırarak ürünler elde edilir ve ergonomi ön planda tutulur. Çeşitlilik postmodernizmin kurallarından biri olarak kabul edilebilmektedir.

2.3.14 Minimalizm

1980'li yıllardaki postmodernist akımın varlıklı kesime hitap etmesi ve az sayıda üretilmesi bir yandan ise bu ürünlerin ucuz taklitlerinin yapılması uyumsuzluk ve kullanışsızlığı oraya çıkarmıştır. Halk gösterişe doymuş ve işe yaramayan mobilyalardan uzaklaşmaya başlamıştır.

1980'li yılların sonlarından itibaren tüm dünyayı saran sadelik algısı ortaya çıkmıştır. Minimalizm bir olguyu minimum renk, malzeme ve dokuya indirgeyerek oluşturmak anlamına gelmektedir.

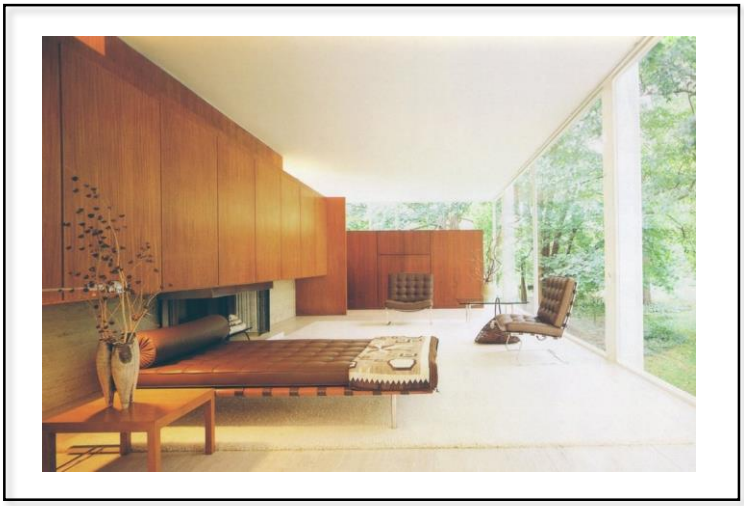
Minimalist yaklaşımda odalar açık düzende tek renk paletleri üzerinden kurgulanarak düzenlenir, tek bir duvar renklendirilir, duvarı süslemek amaçlı bir sanat eseri yerleştirilir ve buna uygun dokudaki aksesuarlar kullanılırdı.

'Yeni yapay malzemelerle çok ince bacaklar büyük yükleri taşıyabiliyor, akıllı plastiklerle tek parça bir kitle ile bir mobilyada bulunması gereken uyum, esneklik, saydamlık, geçirgenlik vb. çeşitli gereksinimler karşılanabiliyordu' (Boyla,2012). Mobilyalarda süs değil sadelik ve işlevsellik ön planda tutulmaktadır.

Şekil 50: Barselona Sandalye – Tasarım: Mies Van der Rohe
(http//www.barcelona.com/)

Mies Van der Rohe tarafından tasarlanan bu sandalye paslanmaz çelik ve sığır derisi kullanılarak üretilmiştir. 1990'lı yıllarda oluşan çevresel sorunlardan ötürü minimalizm'de minimum malzeme kullanımı ile üretim şekli savunulmuştur.

Şekil 51: Mies van der Rohe'nin Minimal 'Farnsworth' Evi (http//www.pamono.eu/)

Mies van der Rohe'ye ait bu evde öğeler minimumda tutulmuştur fakat malzeme ve doku olarak hepsi bir uyum içerisinde olup zengin ve kaliteli bir görüntü elde edilmiştir. Yaşam alanları temel öğelerine göre ayrıştırılıp bu alanlarda gerekli olan mobilyalar ve dekorasyon ürünleri kullanılmaktadır.

2.3.15 21. Yüzyıl mobilya tasarımı

Günümüzde gelişen teknoloji sayesinde daha fazla renk, doku, malzeme ve üretim tekniği ile orantılı bir şekilde mobilya tasarımında artış görülmektedir. Son teknolojilerden yararlanılarak mobilya üretimi sürekli olarak çeşitlendirilmiştir. Halk tarafından hızlı bir tüketim dönemi başlamıştır.

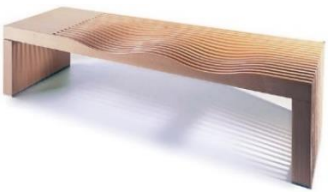
Dijital platformlarında katkısıyla tasarım ve tasarımcılar daha çok göz önünde bulundurulmaya başlamıştır.

Tüketiciler için ise popüler ürün tüketimi ön plana çıkmaya başlamıştır. Tüketici tasarımı değil ünlü tasarımcıların ürünlerini talep etmeye başlamıştır. Bu noktada ise mobilya tasarımı ve tüketimi kısır bir döngü içerisine girmiştir.

Günlük hayatta tercih edilen mobilyalar ihtiyaç dolayısıyla alınan eşyalar olmaktan çıkmıştır. Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında alınan mobilya işlevini yitirene kadar kullanılırdı. Tasarım zaman içerisinde ticari bir yol almaya başlamıştır.

21.yy. mobilya tasarımında Türkiye'de adını duyurmuş olan tasarımcıların ünlü birçok tasarımı bulunmaktadır.

Tablo 3: 21.Yüzyıl Tasarımcıları ve Tasarımları (http//www.nurus.com/)

TASARIMCI	TASARIM	TASARIM GÖRSELİ	FORM	MALZEME
Sadi ve Neptün Öziş	Fishnet Sandalye		Oval	Metal ve Kumaş
Yılmaz Zenger	Flint Puf		Elips	Sünger ve Kumaş
Atilla Kuzu	Taklamakan Bank		Dikdörtgen	Ahşap

Aziz Sarıyer	Cork Puf		Oval	Fiberglass
Defne Koz	Bernhardt Laine Bar Taburesi		Oval	Ahşap ve Çelik
Adnan Serbest	No:8w Berjer		Dikdörtgen	Ahşap ve Kumaş
Alper Böler	Sema Sehpa		Oval	Ahşap ve Metal
Tanju Özelgin	To Koltuk		Dikdörtgen	Ahşap ve Kumaş

Tablo 4: Dönemlere Göre Mobilya Yapımında Kullanılan Malzemeler

MALZEMELER	DÖNEMLER													
	Tunç ve Demir Çağları	Erken Orta Çağ	Gotik Dönem	Rönesans Dönemi	Barok Dönem	Rokoko Dönemi	Yeni-Klasik Dönem	Ampir Dönemi	Art nouveau	Modernizm	Art Deco	Pop Art	Postmodernizm	Minimalizm
Altın	●	●	●		●	●		●			●			
Taş	●		●											
Fildişi	●			●	●						●			
Gümüş	●	●		●	●						●			
Ahşap	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Metal	●	●		●	●		●	●	●	●	●	●	●	●
Cam					●				●				●	
Demir / Çelik	●	●	●						●	●		●		
Pirinç			●					●						
Kamış	●	●												
Mermer	●			●	●	●	●							
Tunç Alaşım	●	●	●											
Plastik												●	●	●

3.KONUT KAVRAMI

3.1.Konutun Tanımı ve Konutta İç Mekân

Konut kavramı Türk Dil Kurumu'na göre 'İnsanların içinde yaşadıkları ev, apartman vb. yer, mesken, 'ikametgah' olarak tanımlanmaktadır.

İlk çağdan beri insanların barınma ihtiyaçları oluşmuştur ve bu ihtiyaçlar yüzyıllar içerisinde değişiklik göstermektedir. İnsanların barındıkları, içinde yaşadıkları kalıcı veya yarı kalıcı olarak kullanılan ev, apartman, yer olarak adlandırılan yapılara konut denmektedir. Le Corbusier'e göre 'Konut, içinde yaşanacak bir makine' idi.

Türk Dil Kurumuna göre 'mekan bulunulan yer, ev, yurt' anlamına gelmektedir. Mekanları belirleyen, alanları sınırlayan duvarlar, tavan ve döşemeler vardır. Konutlarda mekan ayrımını en belirgin şekilde ilk olarak Türkiye'de Çatalhöyük tapınak ev örneğinde görmekteyiz (Şekil 3). Gereksinimlere göre belirlenen bu alanlar ihtiyaç odaklı planlanmıştır. Konut içerisinde oturma odaları olarak tanımlanan yaşama mekanları, günlük aktivitelerin yapıldığı, aile bireylerinin birlikte zaman geçirdikleri, misafirlerin ağırlandığı mekanlardır (Temel,2021).

Konutlarda bulunan iç mekan alanları:

-Yaşama- oturma odaları

-Yatak odaları

-Mutfaklar

-Islak zemin

-Sirkülasyon alanları

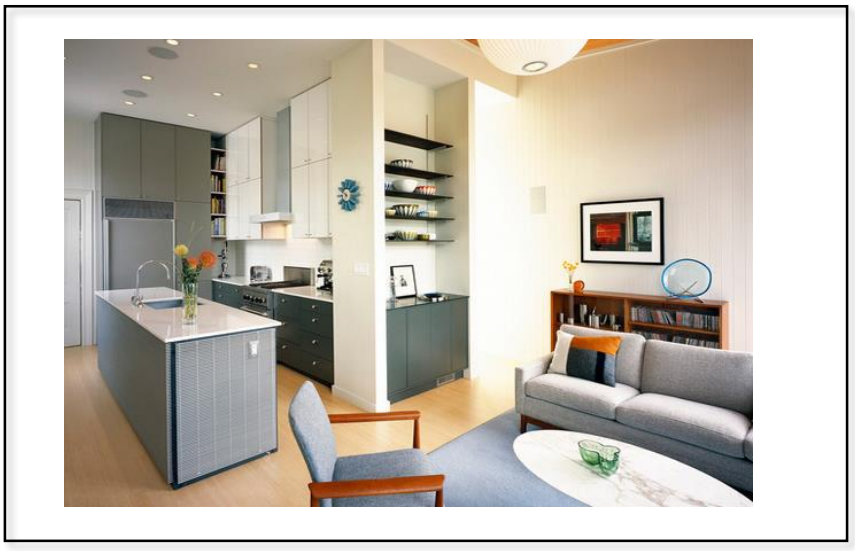
Mobilya kavramında her mekanda insanların fonksiyon beklentisi farklıdır. Yaşam alanlarımızda geçirdiğimiz süreç bu beklentiyle doğru orantılıdır.

3.2 Konut İç Mekanında Mobilya Kavramı, Özellikleri ve Önemi

Konutlar birçok işlevi bir arada bulundurması gereken yaşam alanlarıdır. Bu noktada ayrıştırılan birimler çözüm odaklı ve insan yaşayışına uygun bir şekilde düşünülerek tasarlanmalıdır.

Mobilyalar konutlarda bulunan iç mekanların kullanış birimlerine göre ayrıştırılan, bu birimlere uygun olması gereken araçlardır ve tercih edilen renk, model, doku ve işlevsellik bağlamında bizlere insanların zevkleri, kültürleri, yaşayış tarzlarıyla ilgili birçok bilgi vermektedir. Mobilyalar kullanılacağı yaşam alanında kurgulanmadan önce kullanıcının istekleri ve mobilyadan beklentileri göz önünde bulundurulmalıdır. Bu faktörlere dikkat edildiğinde mekanda oluşan pozitif görünüm bireyleri olumlu yönde etkilemektedir fakat dikkat edilmediğinde ortamda oluşan yoğun görünüm insan psikolojisini olumsuz yönde etkilemektedir.

Yaşam alanlarındaki mekanlar belirli sınırlar içerisinde olmak zorunda değildir. Bir mekan hem mutfak hem oturma alanı hem de yeme- içme alanı olarak kullanılabilmektedir. Önemli olan bu alanların kendi içlerinde ayrışması ve algılabilir olmasıdır.

Şekil 52: Açık Mutfak Ve Oturma Alanının Aynı Mekan İçerisinde Kurgulanması (http//emumobilya.com/)

Günümüzde bulunan bazı dairelerde dairelerin büyüklükleri ve planlanma şekillerinden dolayı her mekan farklı amaçlara yönelik kurgulanamamaktadır. Bu sebepten ötürü oturma odasında mutfak bulunan dairelerde tercih edilecek olan eşyalar bu konumlandırma şekline uygun olacak biçimde seçilmelidir.

3.3.Konut İç Mekânında Mobilyanın Biçimlenişi

İnsan gereksinimleri kullanıcıyı ve kullanıcının isteklerini zaman içerisinde etkilemektedir.

1990lı yıllarda mobilyadaki amaç insanlara ve çevreye uyum sağlayan tasarımlar elde etmektir. Bu dönemde modüler, katlanabilir ve taşınılabilir mobilyalar tasarlanmıştır. Mobilya seçimi esnasında mekan tasarımına, mekan formuna ve iç mekan özelliklerine dikkat edilmelidir. Yaşam alanında kullanılacak olan mobilya, işlevine ve kullanıcısına uygun bir biçimde seçilmelidir.

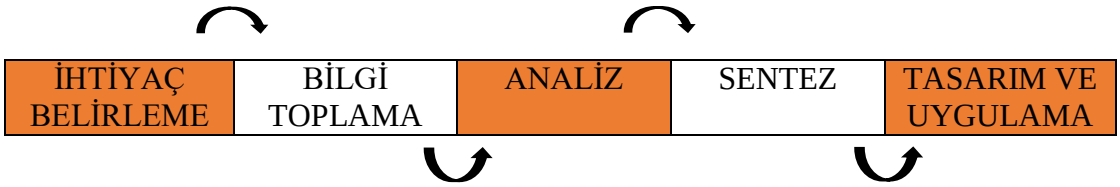
Mobilyanın yaşam alanındaki yoğunluk seviyesi o alandaki yaşanabilirlik durumunu olumlu ve olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durumlarda iç mekan analizi, yaşayacak olan kişilerin sosyo-kültürel düzeyleri, psikolojik ve ekonomik durumları göz önünde bulundurularak yapılmalıdır. Seçilecek olan donatılar elde edilen verilere göre seçilip konumlandırılmalıdır.

Tablo 5: Yaşam Alanlarının Konut İçerisindeki Yerlerinin Doğru Kurgulanması

YAŞAM ALANLARININ KONUT İÇERİSİNDEKİ YERLERİNİN DOĞRU KURGULANMASI	• Mahremiyet gereksinimi • İşlevsellik • Kullanım kolaylığı • Ulaşılabilirlik

Mobilyaların biçimlenme süreci kullanıcıların yaşam alanlarındaki yaşam kalitelerini arttırmak içindir. Aşağıda bulunan şemada tasarım süreçleri belirtilmiştir.

Tablo 6: Tasarım Süreci

Kullanıcıya yönelik ihtiyaç belirleme süreci ardından kullanıcının istekleri ve zevklerine yönelik mobilya seçimleri yapılmalıdır. Kullanılacak olan eşyaların yaşam alanına uygunluğu ve yaşam alanının planı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu verilerden elde edilen bilgiler sonucunda tasarım ve uygulama aşmasına geçilmektedir. Bu tasarım süreci dikkate alındığında kullanıcının eşyalarının konut içerisindeki kurgulanma şekli doğru bir yol olacaktır.

4.KONUT İÇ MEKANINDA MOBİLYA TASARIM İLKELERİ VE MOBİLYA TASARIMINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER

4.1 Konut İç Mekanında Mobilya Tasarım İlkeleri

Tasarım soyut fikirlerden somut bir olguya doğru gelişmektedir. Her mekanın kendine özgü bir estetik tarzı ve yaşam alanlarında kullanılan her mobilyanın kendi işlevini karşılamak gibi bir fonksiyonu bulunmaktadır.

Konut iç mekan mobilya tasarım ilkeleri bilim insanlarınca sekiz başlık altında incelenmektedir (Tablo- 7).

Tablo 7: Mobilya Tasarım İlkeleri

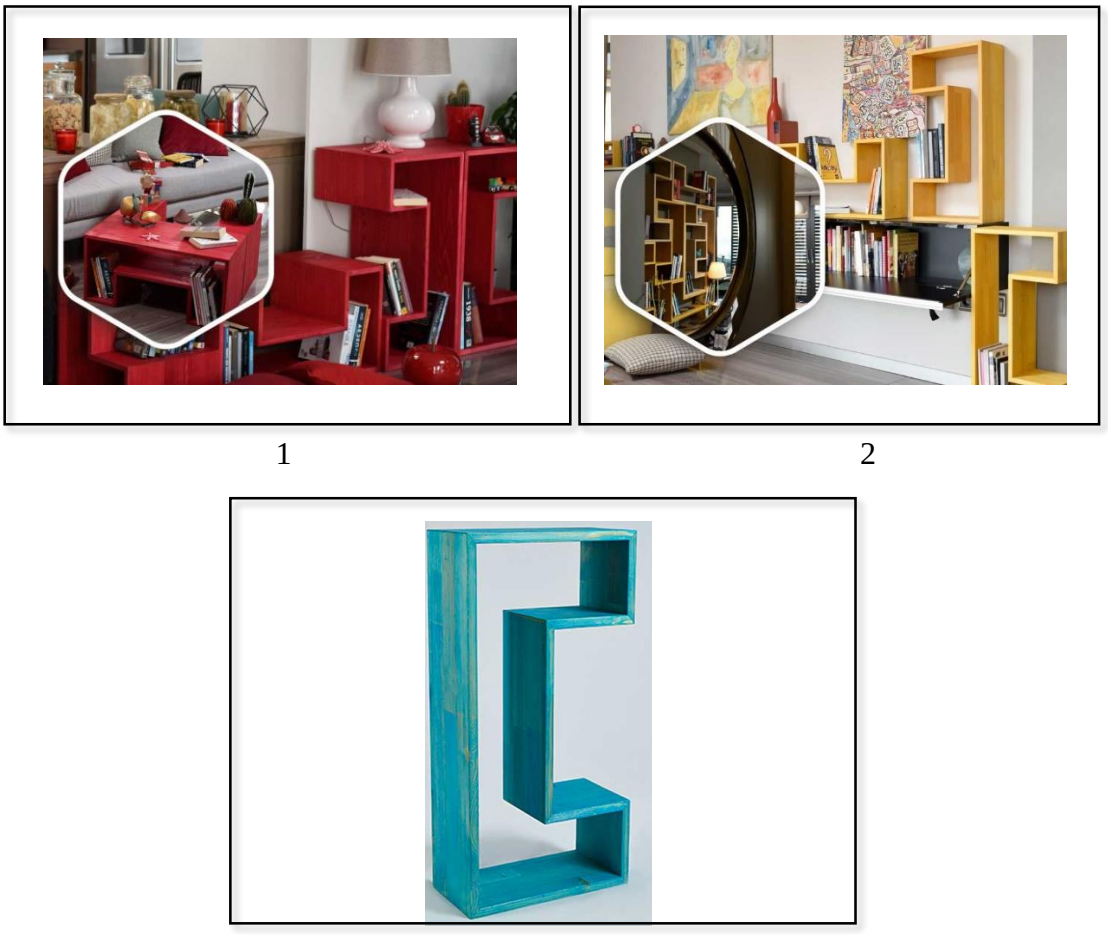
	TASARIM İLKELERİ
MOBİLYA TASARIMI	• İŞLEVSELLİK • ESTETİK • BİÇİM • MALZEME • EKONOMİKLİK • RENK • DOKU • ALGILANABİLİRLİK

4.1.1 İşlevsellik

Birden çok özelliği olan mobilyalar işlevsel olarak adlandırılmaktadır. İşlevin ana özelliği amacını karşılamaktır. Bulunduğu alanda eksiksiz bir şekilde ihtiyaçları karşılayan mobilyalar işlevsel olarak adlandırılmaktadır.

Farklı zamanlarda farklı eylemlerle talep edilen ihtiyacı karşılayan mobilyalar fonksiyon açısından ve eylem açısından zengin olan eşyalardır.

Mobilya, konumlandırılacağı yaşam alanına uygun olacak boyutlarda ve gerekli fonksiyonları karşılayacak işleve sahip şekilde seçilmelidir.

1 2

3

Şekil 53: U Box Tasarımı (http//ubox.com.tr/)

Şekil 53 de görülen ‘U Box’ tasarımı modüler mobilya örneğidir. Modüler mobilyalar bir araya gelerek farklı yaşam alanlarında farklı işlevlerde kullanılabilmektedir. 1.şekilde sehpa olarak kullanılan u box’lar 2. Şekilde kitaplık olarak kullanılmaktadır. Gerektiği zaman modül ekleyerek veya çıkartarak istenilen boyutlarda beklenen ihtiyaç doğrultusunda kullanılabilmektedir.

Şekil 54: Birleştirilebilir Koltuk Örneği (http//ca.agev.info)

Şekil 54 de görülen mobilya birleştirilebilir olduğu için alanda daha az yer kaplamaktadır ve yerden tasarruf etmek için uygun bir mobilya örneğidir. Yaşam alanlarında ihtiyaç doğrultusunda sehpa olarak, koltuk olarak, yatak olarak kullanılabilmektedir.

Şekil 55: İşlevsel Koltuk Tasarımı (http//ca.agev.info)

Şekil 55 de mobilyanın kullanılmayan kısımlarına farklı bir işlev yüklenmiştir. Koltuk kolları ana işlevi dışında kitaplık olarak kullanılabilmektedir.

Bir mobilya kendi işlevini ve kullanıcıya yönelik üretim amacını karşılayamıyorsa işlevsel değildir. Mobilya konumlandırıldığı alanla uyum içerinde olmalıdır ve kullanıcısının hayatını kolaylaştırmalıdır.

4.1.2 Estetik

Mobilyada iç mekan tasarımı estetik kavramı etkileyen en önemli unsurlardan bir tanesidir. Mobilyalar mekana işlevsel ve estetik görünüm kazandıran, kullanıcının hayatını kolaylaştıran, yaşam alanlarını belirleyen araçlardır. Kullanıcı için seçilen renkler, mobilyalar ve formlar iç mekan tasarımını etkilemektedir. Bu unsurlara dikkat edildiği halde estetik görünüm sağlanamıyor ise mekanda doğru bir kullanım yapılamamıştır.

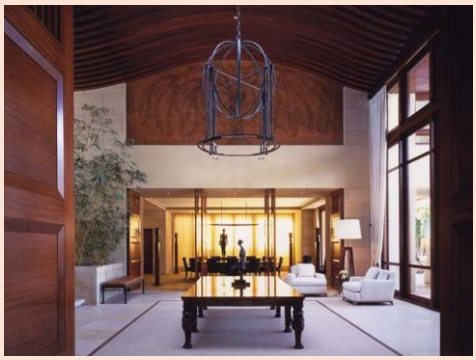
Bir mekanda estetik görünüm elde etmek için kullanılan renkler uyumlarına, dekorasyon ürünlerine ve mekan tasarımına dikkat edilmelidir. Mobilyadan istenilen görsel verimin elde edilebilmesi için kendisinin yanında kullanılan objelere, renklere ve formlara dikkat edilmelidir.

Estetik görünüm kişilerin sosyal yaşantılarına, ekonomik durumlarına, kültür seviyelerine göre farklılık gösteren bir kavramdır. İnsanların yaşadıkları alan ile uyum içerisinde olmasını sağlayan, iç mekanlardaki kullanım alanlarını belirleyen faktördür.

Dünyaca ünlü mimarlar tarafından yapılan iç mekan tasarımları,

Tablo 8: İç Mekan Tasarımları (http//www.icmimarlikistanbul.com/2017/04/03/en-onemli-ic-mimarlar, http//www.nills.com/tr/blog/unlu-ic-mimarlar)

TASARIMCI	TASARIM
Philippe Starck	
Richard Meier	
Karim Rashid	
Patricia Urquiola	

Thierry Despont	
Martin Brudnizki	
Micheal S. Smith	
Thierry W. Despont	

4.1.3 Biçim

Biçim (form), bir nesnenin, mekanın ve mobilyanın yapısı olarak tanımlanabilmektedir. Biçim çeşitleri bilinen geometrik formlar dışında serbest formlar olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Mobilya formunun estetik görünümü kadar işlevine uygun olması da önemlidir. Yapılan tasarımlarda mobilyanın formu ve işlevi kullanıcı tarafından beklenilen ihtiyacı karşılamalıdır. Mobilyanın formu kadar kullanıcıya yansıttığı görsel algısı da önemlidir. Günümüzde gelişen teknoloji ile bir mobilyanın biçimi değişmeden farklı malzemelerle ve renklerde aynı mobilya üretilebilmektedir. Kullanıcılar ekonomik durumlarına göre beğendikleri biçimlerdeki mobilyaları farklı yerlerde farklı malzemeler ile yaptırabilmektedir.

İnsan bedeninde herhangi bir sağlık problemi yaratmayacak ergonomiye ve ölçülere sahip biçim ve ölçülerde mobilya tasarımı yapılabilmektedir.

Şekil 56: Peter Opsvik Tarafından Tasarlanan Garden Concept Koltuğu (http//www.archiproducts.com/)

4.1.4 Malzeme

Görsel etkiyi en iyi yansıtan unsur malzemedir. Malzeme farklı renk ve dokularıyla ortam atmosferini etkilemektedir. Malzemeler mekanların kullanım durumuna ve işlevine göre seçilir. Doğru malzemenin seçilmesi bizlere mekânsal algıyı ve mekanın kullanım amacını yansıtır.

Malzeme türlerine göre mobilyalar:

-Ahşap mobilyalar

-Plastik mobilyalar

-Masif mobilyalar

-Kompozit mobilyalar

-Mermer mobilyalar

-Metal mobilyalar

-Cam mobilyalar

Tablo 9: Doğru Malzeme Seçiminin Etkileri

DOĞRU MALZEME SEÇİMİ	• İşlevsellik • Kullanım Kolaylığı • Emniyet

Gelişen teknoloji ile malzeme çeşitliliği ve malzemeye verilen form çeşitliliği artmıştır. Tasarımcılar bu olumlu etkenlerden yararlanarak istedikleri tasarımları kolaylıkla elde edebilmektedir. Üretilen, tasarlanan mobilyanın yapımında kullanılan malzeme mobilyanın yapım amacını karşılamalıdır.

4.1.5. Ekonomiklik

Konutlar bir ailenin veya bir bireyin sürekli aynı yerde yaşamını sürdüremeyeceği yaşam alanlarıdır. İnsanların ekonomik durumlarına göre yaşam alanlarını büyütme veya küçültme olanakları bulunmaktadır. Bireyin tercihleri, konutla olan ilişkisi, yetiştirildiği kültür yaşam alanlarının kurgulanmasını ve eşyaların biçimlenmesini etkileyen etkenlerdir. Yaşanılan konutun büyüklüğünü ve biçimlenişi ailenin dini görüşü, ekonomik durumları, sosyo-kültürel seviyeleri, eğitim düzeyleri büyük oranda etkilemektedir.

Konutta bulunan odalar kullanıcıların isteklerine yanıt vermiyorsa kullanıcılar konutu değiştirmeyi tercih etmektedir. Kullanıcılar yaşam alanlarını istekleri ve tercihleri doğrultusunda şekillendirebildiklerinde konuta bağlılık ve konutla kurulan ilişki olumlu yönde etkilenmektedir. Bu durumda ise yeni bir yaşam alanı kurmak kullanıcılar tarafından tercih edilmemektedir.

Tablo 10'da kullanıcıların ekonomik durumlarına göre tercih edebilecekleri üç ürün statüsü verilmiştir.

Tablo 10: Ekonomik Değerlendirme Açısından Mobilyalar

EKONOMİK DEĞERLENDİRME AÇISINDAN MOBİLYALAR	• Ticari ürünler • Pahalı ürünler • Standart ürünler

Kullanıcıların mobilya tercihleri sırasında yaşayacakları konutun kendilerine ait veya kiracı olmaları durumu göz önünde bulundurulmalıdır. Ekonomik durumlarına göre tercih yapmaları gerektiği gibi konut değişikliği durumunda da tercih edilecek olan mobilyaların boyutları göz önünde bulundurulmalıdır.

4.1.6 Renk

Mobilyalarda kullanılan her malzemenin temel bir rengi bulunmaktadır. Mekanlarda tercih edilecek olan renklere göre bu malzemelere cila, kaplama ve boyama işlemleri yapılmaktadır. Türk Dil Kurumuna göre renk kavramı cisimler tarafından yansılanan ışığın gözde oluşturduğu duyum olarak tanımlanmaktadır.

Renk oluşumları üç başlık altında toplanmaktadır ve her rengin psikolojik anlamda bir karşılığı bulunmaktadır. Aşağıda üç başlık altında temel renk oluşumları belirtilmiştir.

Birincil renkler:

-Sarı

-Mavi

-Kırmızı

İkincil renkler:

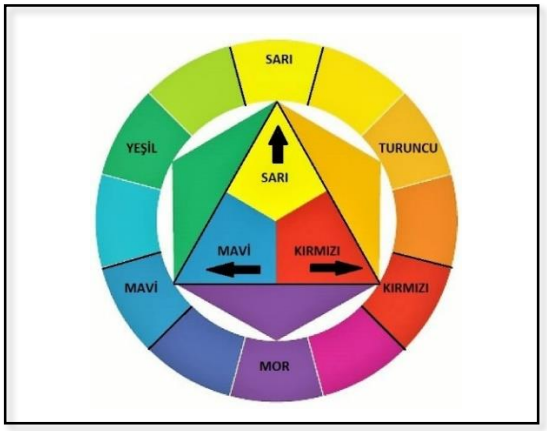
-Turuncu

-Yeşil

-Mor

Üçüncül renler:

-Renk karışımlarıyla elde edilebilecek tüm renkler

Şekil 57: Renk Çemberi (http//www.resimkeyfi.com/)

Sarı renk bilgeliği ve sevinç duygusunu, mavi renk özgürlüğü ve sonsuzluğu, kırmızı renk canlılığı ve kararlılığı, beyaz renk istikrarı ve saflığı ifade etmektedir.

Konut iç mekanlarında yaşam alanlarına göre ve tercih edilecek olan mobilya türüne göre renk seçimleri yapılmalıdır ve tercih edilecek olan mobilyanın rengi ile konumlandırılacağı yaşam alanının da uyum içerisinde olması gerekmektedir.

4.1.7 Doku

Malzemenin dokusu insan ile ilk fiziksel temasta iletişim kurar ve insanlara ortam atmosferini yansıtır. Doku malzemelerin temel tasarım elemanlarından biridir.

Dokunularak hissedilen malzemeler ve görsel olarak bakılınca hissedilen malzeme dokuları mevcuttur. Malzeme dokusu yapay ve doğal olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bunlar:

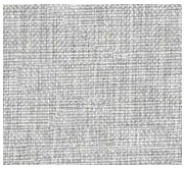
Tablo 11: Mobilyada Doku Türleri

MOBİLYADA DOKU TÜRLERİ	• SERT • YUMUŞAK • PÜRÜZLÜ • PÜRÜZSÜZ • DALGALI

İç mekanlarda kullanılan malzeme dokuları mekanların görsel etkilerini desteklemektedir. Doğru malzeme ve doku seçimi mekan algısını güçlendirmektedir. Sade bir tasarıma sahip olan ürünler tercih edilecek dokuya göre kendini zenginleştirir ve kullanılacağı mekanla kurgusal olarak uyum sağlar.

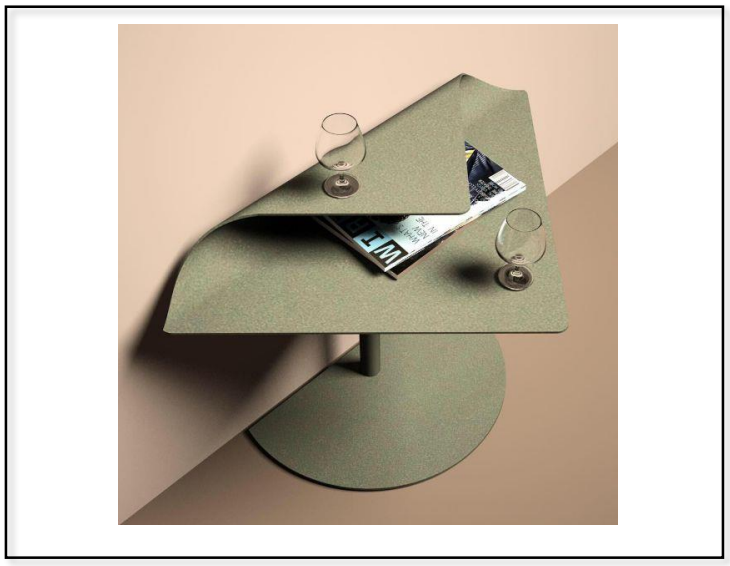
Mobilyaların dokusu ve formu bir bütün halinde düşünülmelidir. Kullanılan doku ve tercih edilecek olan renk bir bütün halindedir.

Tablo 12: Kumaş Türleri

KADİFE KUMAŞ	SATEN KUMAŞ	ŞİFON KUMAŞ	KETEN KUMAŞ
			

4.1.8 Algılanabilirlik

İnsan yaşadığı yerde bulunan eşyaları, mobilyaları duyuları ile algılamaktadır. Daha öncesinde gördüğümüz bir tasarımı algılamamız daha kolay olurken yeni karşılaştığımız bir nesnenin kullanım amacını, yapısını, işlevini algılamamız zaman alabilmektedir. Mobilya tasarımına ait algılanabilirlik verileri mobilyanın dokusu, rengi, malzemesi ve sahip olduğu formdur.

Şekil 58: Özgün Bir Forma Sahip Sehpa (http//www.dekorcenneti.com/)

Şekil 59: Varil Formunda Kedi Yatağı (http//www.dekorcenneti.com/)

Mobilyanın kullanıcıya yansıttığı algı teknik, işlevsel ve estetik açıdan değerlendirilir. Kullanıcı duyu organlarıyla algıladığı duyularla mobilya tasarımı hakkında bilgi edinir. Algılama süreci nesnenin formuyla ilgili olduğu kadar kullanıcının kültürel değerleriyle de ilgilidir.

4.2 Konut İç Mekanında Mobilya Tasarım İlkeleri ve Mobilya Tasarımına Etki Eden Faktörler

4.2.1 İnsan odaklı faktörler

Konutlar, kullanıcıların ihtiyaçlarına yanıt verememeye başladığında güncel faktörler göz önünde bulundurularak tasarımlar, kullanılan mobilyalar değişmektedir. Konutlarda bulunan yaşam alanları kişisel tercihlere, zevklere, insanların yönelimlerine, hobilerine göre değişiklik göstermektedir.

Gereksiz yer kaplayan kullanışsız olan mobilyalar yerine günümüzde fonksiyonel ve ergonomik mobilyalar tercih edilmektedir.

İç mekan tasarımında ele alınması gereken faktörler:

Tablo 13: Ana İhtiyaçların ve Donatıların Kendi İçerisinde Biçimlenişi

ANA İHTİYAÇLARIN VE DONATILARIN KENDİ İÇİNDE BİÇİMLENİŞİ	• İşlevsellik • Sirkülasyon • Mekan Kullanım Amacı

Yaşam alanlarının şekillenmesini ve mobilya tercihini etkileyen faktörler:

- Çocuklu aileler
- Çocuksuz aileler
- Yaşlılar
- Engelliler
- Tek başına yaşayanlar

4.2.1.1 Ergonomik faktörler

Ergonomi insan vücudunun tüm sistemini etkileyen bir kavramdır. TDK 'ya göre ergonomik kelimesi kullanışlı, elverişli anlamına gelmektedir.

Geçmişten günümüze kalan mobilyaların çoğu ahşap mobilyalardır. Günümüzde metal, cam, çelik, alüminyum gibi malzemeler kullanılmaya başlanmıştır. Konutlarda bulunan taşınmazlar (mutfak ve banyo dolapları), masalar ve dolaplar ahşap mobilyadan yapılmıştır. Ergonomik standartlara ve kurallara göre üretilmeyen her eşya, mobilya insan sağlığını, duruş şeklini ve iskelet sistemini kötü yönde etkilemektedir.

İnsan vücudu belirli bir fiziki duruşu ve kuralları olan bir yapıdır. Mobilyayı kullanırken mobilya ve kullanıcı arasında oluşan fiziki kuralların zorlanılmaması gerekmektedir. Kullanıcı ve mobilya arasında belirli bir uyum olması gerekmektedir.

Konfor insanlar için mobilya seçimindeki en önemli faktörlerden biridir.

Tablo 14: Ergonomik Açıdan Kullanıcı Gereksinimleri

ERGONOMİK AÇIDAN KULLANICI GEREKSİNİMLERİ	
	• Mekan'a Uyumlu Mobilya • Görsel Gereksinim • Mekansal Gereksinim • Isısal Gereksinim • İşitsel Gereksinim

İnsanlar yaşam alanlarında ve gün içerisinde bulundukları ortamlarda bedenlerini rahatça kullanabilmelidir. Ergonomik mobilyalar ergonomik veriler sonucunda ARGE ile üretilmelidir.

4.2.1.2 Sosyo -kültürel faktörler

Tarihsel süreç içerisinde gelişen inançlar ve adetlerin günümüze kadar yansımaları görülmektedir. Kültürler insanların ihtiyaçlarının ne olduğunu, neye öncelik vermeleri gerektiğini ve bir mekanın bu ihtiyaçlar doğrultusunda kurgulanacağını bizlere gösterir.

Bir mekanın oluşma sürecinde teknik ve estetik görünüm dışında kullanıcıların sosyo-kültürel yapıları da etkilidir. Yaşam alanlarının oluşmasını sağlayan mobilya tasarımları, tercihleri, boyutları orada yaşayan insanların kültürel yapıları hakkında bilgi vermektedir.

Tarihsel süreç içerisinde oluşan kültürlere göre tasarım yapan zanaatkarlar zaman içerisinde yeni oluşan kültürlere ve kullanıcıların isteklerine göre tasarımlarının formlarını ve ölçülerini bu unsurlar doğrultusunda oluşturmaya başlamışlardır. Günümüzde bulunan tasarımcılar mobilyanın kullanılacağı bölgeye göre o kültürleri göz önünde bulundurarak malzeme, form, renk ve doku seçimi yapmaktadır.

Mobilyadan beklenen işlev ve fonksiyon bazı kültürlerde göz önünde bulundurulmayıp sadece gösteriş amaçlı tercih edilmektedir.

Günümüzde statü, ekonomik durum ve kültür seviyesi kullanıcının mobilyadan olan beklentisini etkilemektedir bu durumdan dolayı işlevine ve yaşam alanına uygun olmayan mobilya tercihleri yapılabilmektedir.

Konut tasarımları zamanla küçülmeye başlamıştır, bu durum mobilya sektöründe yeni tasarımların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Gelenekler değişmeye başladıkça yapılan mobilya tasarımları ve konut iç mekanlarında kurgulanan mobilyaların işlevleri kullanıcıya yönelik yapılmaya başlamıştır.

Küçülen konutlarda tasarımcı ve tasarım ihtiyacı artmış, tasarımın ve mekan kurgulamanın önemi ortaya çıkmıştır.

4.2.1.3 Psikolojik faktörler

Yaşam alanlarındaki mobilyalar, dekorasyon ve dekorasyon ürünleri insanları psikolojik ve duygusal anlamda etkilemektedir. Tercih edilen renkler, mobilyaların boyutları hitap ettiği tarihsel dönemler insan psikolojisini etkileyen faktörlerdir.

Mekan psikolojisi kullanıcının mekanda algıladığı, gördüğü ve yorumladığıdır. Mobilya ilk olarak göz ile algılanmaktadır. Kullanıcı ilk olarak görselden algıladığı ile yorum yapmaktadır. Bu algı ile mobilyanın sağlam olup olmadığına, konforuna ve mobilyanın kullanışlı olup olmadığına dair birçok yargıda bulunur.

Psikolojide bulunan algı tanımlaması aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 15: Algı Tanımlaması

ALGILAMA	HERHANGİ BİR • Olayı • İlişkiyi • Nesneyi	• Hissetmek • Duymak • Koklamak • Görmek • Tatmak • Dokunmak

Beyinde algı pozitif ve negatif omak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kullanıcı doğru bir mekan tasarımında bulunursa beyin pozitif bir geri bildirimde bulunmaktadır.

Mekan psikolojisinde bulunan pozitif ve negatif algıyı etkileyen faktörler :

-Mekanda kullanılan renkler

-Mekanda kullanılan malzemeler

-Estetik görünüm

-Mekan düzeni

-Doğru aydınlatma seçimi

-Ses düzeyi

-Mekan ısısı

-Kullanılan bitkiler

olarak belirtilmektedir.

İç mekan tasarımında ele alınması gereken faktörler:

Tablo 16: İnsan Psikolojisini Etkileyen Faktörler

GÖRSEL, ISISAL, İŞİTSEL, AYDINLATMA	• Duyguları Harekete Geçirme • Verimliliğin Artması • Emniyet Duygusu

Tablo 15'te belirtilen faktörler değerlendirildiğinde kullanıcı açısından psikolojik düşünceler insan hayatında önemli bir yer kaplamaktadır. Bir birey evini tasarlarken sevdiği, beğendiği mobilyaları, renkleri, mobilya tarzını kendi zevklerine göre seçmelidir. Bu seçimler bireylerin kendi beğenilerine göre yapıldığında bireyin yaşam alanı ile kurduğu bağ artmaktadır ve bireylere pozitif bir enerji vermektedir.

4.2.2 Malzeme faktörü

Mobilyanın oluşumunu ve tasarımını sağlayan maddelere malzeme denmektedir. Mobilya tasarımında en önemli etken malzemedir. Malzeme ve renk seçimi tasarımları büyük oranda etkilemektedir.

Gelişen teknoloji ile malzeme çeşitliliği arttığı için tasarımcılar standart malzemeler dışında farklı malzemeler kullanarak istedikleri formda ve işlevde tasarımlar elde etmeye başlamışlardır.

Mobilya sektörü günümüzde sürekli kendini yenileyen ve insanlar tarafından ihtiyaç duyulan bir sektördür. Mobilya sektöründe teknoloji sürekli takip edilmektedir. Gelişen teknoloji ile ürün çeşitliliği arttığı için ve kullanıcı sürekli yeniyi istediği için teknolojik gelişmeler oldukça önemlidir. Sahip olunulan malzeme çeşitliliği tasarımın etkisini, tasarımın çeşitliliğini ve tasarımın fonksiyonunu arttırabilmektedir.

Ürün tasarımında tercih edilecek olan malzeme, form, renk ve doku ürünün popülaritesini arttırmaktadır. Tasarlanan mobilyalarda bu faktörler göz önünde bulundurularak konumlandırılacağı bölgeye göre de malzeme ve renk seçimi yapılmalıdır.

Mobilyalar kullanılacakları alanlarda işlevine uygun malzemelerle yapılmalıdır. Örneğin yemek masasında kullanılacak olan sandalye ile çalışma masasında kullanılacak olan sandalye aynı olmamalıdır. Çocuklu ailelerin mobilyalardaki kumaş seçimleri kolay silinebilir, temizlenebilir olmalıdır.

Türkiye'de mobilya sektörü her dönem yükselişe geçebilmektedir.

4.2.3 Ekonomik faktörler

Günümüzde konut çeşitleri 4+1, 3+1, 2+1,1+1 ve 1+0 şeklinde sıralanmaktadır. İnsanlar ekonomik durumlarına göre bu konutlarda bulunan dairelerini kullanışlı bir hale getirebilmek adına ihtiyaçlarına yönelik mobilya tercihlerinde bulunmaktadırlar.

Konut kullancıları 'kiracı' ve 'ev sahibi' olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bu durumlarda da tercih edilecek olan mobilyalar, ürünler, renkler bu kriterlere göre tercih edilmek durumundadır.

Kiracı olarak oturulan konutlarda tercih edilecek olan ürünler :

-Standart ölçü adı altında bulunan ürünler

-Modüler ürünler

-Kolay taşınabilir ürünler

-Mekanla uyumlu ürünler

-Hafif ürünler

-Estetik ürünler

olmalıdır. Alan hacminin minimum olduğu yaşam alanlarında verimlilik maximum düzeyde olmalıdır. Bunun için ise yukarıda belirtilen unsurlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

Mobilyanın biçimlenme sürecinde kullanıcının arz- talep olgusunu göz önünde bulundurup bu olguya yönelik üreticiler tarafından uygulamalar yapılmaktadır. Kullanıcıların ekonomik ve sosyo-kültürel yapılarına göre tercih edecekleri mobilya türleri ve mobilyaların iskelet yapıları değişiklik göstermektedir. Bu durum ürünlerin kalite standartı farklarını ortaya çıkartmaktadır. Ekonomik gelişmeler toplumun ulaşabilecekleri ürün çeşitliliğini arttırmkatadır. Üretici firmalar her kesimden toplumun ulaşabileceği ticari ürün adı altında tasarımları satışa sunmaktadır. Geçmiş dönemlerde olduğu gibi sadece burjuva sınıfı değil halkta talep ettikleri ürünlere kolayca ulaşabilmektedir.

5. "SEKSENLER" DİZİSİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN DÖNEM ANALİZİ

1980'li yıllarda mobilya tasarımını büyük ölçüde etkileyen sanat akımının Postmodernizm olduğu görülmektedir. Post modernizm modernist sanat akımına tepki olarak doğmuştur. Modernist sanat akımında insan ruhu ön planda tutulur ve gelenekseklik reddedilir. Post modernist akımda ise bu durumun tam tersi geleneksellik ön planda tutulur ve üretim odaklı değil tasarım odaklı hareket edilir (Boyla,2012).

1980'li dönemlerde Türkiye'nin dış mobilya sektörüne açılması mobilya üretiminde ve tasarımında yenilik ve çeşitlilik ihtiyacına sebep olmuştur. Büyük üretim yerleri seri mobilya üretimi yaparken küçük işletme yerleri kullanıcının talepleri doğrultusunda tasarımlar yapmaktadır. 1980'li dönemlerde avangart mobilya talebi artmaya başlamıştır. Varlıklı insanlar tarafından tercih edilen bu stil bireyselciliği ve gelenekselciliği bir arada tutan buna yönelik tasarımlara sahip olan bir stil olarak karşımıza çıkmaktadır (Huniler, 2010).

Aşağıda bulunan tablo 16'da 1980'ler dönemi ve sonrasında oluşan sanat akımları belirtilmektedir.

Tablo 17: 1980'ler Dönemi ve Sonrasında Oluşan Sanat Akımları

1980'LER DÖNEMİ VE SONRASINDA OLUŞAN SANAT AKIMLARI	• Artdeco • Pop Art • Postmodernizm • Minimalizm • 21.yy Mobilya Tasarımı

1980ler –1990lar döneminde her alan sadece kendi işlevinde kullanılmaktadır. Salonda misafir ağırlanıp, oturma odası günlük kullanım için ayrılmakta olup yemek masaları misafir için kullanıma açıldığı görülmektedir.

Tablo 18: 1980'ler Dönemi Mobilya Tasarımı Örnekleri

1980'LER DÖNEMİ MOBİLYA TASARIMLARI	
	Queen Anne Tarzı Takı Dolabı (1989) Üst tablasının altında ayna bulunmaktadır. Kenarlara doğru açılan takı bölmeleri kadife kumaş kaplıdır.
	Meşeden Yapılan Video Kaset Dolabı (1989) Meşeden yapılan kapakları kilitlenebilir bu dolap video ve kasetlerin depolanması için yapılmıştır.
	Dokunmatik Lamba (1982) Pirinç kaplama klasik bir tarza sahip olan dokunmatik lamba 4 ışık seviyesine sahiptir.
	Pirinç Zigon Sehpa (1981) 3'lü iç içe geçen sehpalar pirinç kaplama olan çelikten yapılmıştır. Üstünde bulunan cam temperli füme renkte bir camdır.

“Seksenler” dizisi nostalji, komedi ve romantik türündeki Türk televizyon dizisidir. TRT 1 kanalında Ocak, 2012’de yayımlanmaya başlamıştır. “Seksenler” dizisi yapımcılığını ‘Mint Motion Pictures’ üstlenmiştir ve dizi 10 sezon sürmüştür. Senaristleri Murat Aras, Birol Güven, Eray Yasin Işık ve Deniz Gök’tür. Yapımcıları ise Birol Güven, Müfit Can Saçıntı, Bora Tekay ve Uğur Yağcıoğlu’dur. Dizide klasik bir Türk aile yapısı ele alınmış olup süreç içerisinde hayatımıza giren insanların evlerinde, mahallelerinde, şehirlerinde vs. ne gibi değişiklikler olduğu anlatılmıştır.

“Seksenler” dizisinde 1980’ler döneminde bulunan mobilya tasarımları ve mobilyaların yaşam alanlarındaki konumlandırılma şekilleri bizlere o dönemdeki mobilya tarzlarını göstermektedir.

“Seksenler” dizisinde bulunan salon örneğinde o dönemde bulunan ve kullanılan koltuk tasarımlarını, kullanılan renkleri ve ürünlerin kullanım alanlarını görmekteyiz. Şekilde görüldüğü üzere seksenler döneminde ikili koltuk kavramı bulunmaktadır (Şekil 60).

Şekil 60: Seksenler Dizisi Salon Örneği (http//www.youtube.com/)

Seksenler döneminde salon tasarımında konsollar, vitrinler ve zigon sehpalar kullanılmaktadır. Koltuk döşemelerinde kadife kumaş kullanılmıştır. Dönemin renkleri olan bordo, yeşil ve kırmızı tonlarının yaşam alanına hakim olduğu görülmektedir. Salonda bulunan yan sehpalar kullanım amaçlı değil ürün sergilemek amaçlı kullanılmaktadır.

Şekil 61: Seksenler Dizisi Salon Örneği **(**http//www.youtube.com/)

Şekil 61 de bulunan dairede karakterler iyi bir kültürel seviyeye ve eğitim düzeyine sahiptir. Evinde kullandığı renkler, mobilya seçimleri, duvar kağıtları, perdeler ve bütünleyici unsurlar bu faktörlere göre şekillenmiştir. Tercih edilen renkler daha canlıdır. Salonda kullanılan orta sehpa ve yan sehpada seramik, porselen ve cam ürünler sergilenmektedir. Duvar süslemesi olarak duvar kağıdı, tablolar ve çiçek motifli porselen tabaklar kullanılmıştır.

Şekil 60 ve şekil 61 de iki farklı salon tasarımı görülmektedir. Aynı dönemde tamamen farklı mobilya tercihleri ve farklı renk kombinasyonları yapılmasının sebepleri kültür farklılıkları, farklı yaş grupları, ekonomik faktörler, estetik faktörler ve ergonomik faktörler olarak belirtilebilir. Evin giriş bölümünde bulunan portmantoda kapaksız askılıklar görülmektedir. 1980'ler döneminde duvar askılıkları yatak odalarında da görülmektedir.

Şekil 62 de farklı kültür ve farklı estetik faktörlere sahip bir aile görülmektedir. Ailenin salon tasarımlarında dönemin en popüler ürünü olan çiçek desenli duvar kağıtları, altın varaklı tablolar kullanılmıştır.

Mermer üst tablaya sahip orta sehpa ve yan sehpa da salon tasarımında görülmektedir. Kullanılan masa ve zigon ayakları 'S ve C' formuna sahip dönemin pahalı işlemeli ürünleridir. Üst tablası mermer olan orta sehpa ayakları rönesans dönemine ait olan aslan ayak figürüne sahiptir.

Koltuk döşemelerinde kullanılan kumaşlar saten ve çiçek motiflerine sahiptir. Duvarlar büyük ve küçük tablolar kullanılarak, duvar kağıdıyla, saatle ve porselen ürünlerle dekore edilmiştir.

Şekil 62: Seksenler Dizisi Salon Örneği (http//www.youtube.com/)

Şekil 60 da bulunan salon tasarımı zaman içerisinde değişerek 63 de bulunan salon tasarımına evrilmiştir. Görselde kullanılan koltukların ve renklerin değiştiğini görmekteyiz. Koltuk kumaşlarında ve koltuk tarzındaki değişim daha modern bir tasarıma sahiptir. Şekil 60 da ve şekil 63 de kaba yapı ve ince yapı aynı kalıp sadece kullanılan mobilyalar ve renkleri değiştirilmiştir. Kullanılan kapılarda buzlu cam bulunmaktadır. Kullanılan dooğramalar ve pervazlar yağlı boya ile cilalanmıştır.

Şekil 63: Seksenler Dizisi Salon Örneği **(**http//www.youtube.com)

1.Orta sehpa, 2.Zigon sehpa, 3.Konsol, 4.Vitrin, 5.Yan sehpa

Beşinci bölümde bulunan görsellerle kıyaslanacak olursa şekil 64 te bulunan yaşam alanı sade dekore edilmiş olup tasarım unsuru bulunmayan ögeler kullanılmıştır.

Salon duvarlarında düz bir boya rengi tercih edilmiştir. Konsol veya vitrin tercih edilemeyen bu salon görselinde sadece küçük bir büfe kullanılmıştır. Bu dönemde kullanılan mobilyalar ayaklıdır, temizlik açısından ayaklı mobilyalar 1980'ler döneminde çokça tercih edilmektedir. Şekil 64 de duvar süslemesi olarak sadece takvim ve kanaviçe işlemeli tablolar görülmektedir.

Şekil 64: Seksenler Dizisi Salon Örneği **(**http//www.youtube.com/)

Şekil 65 de görülen fonksiyon açısından dönüştürülebilir çek-yat tasarımı farklı zamanlarda talep edilen ihtiyacı karşılamaktadır. Sadece fiziksel fonksiyonu değiştirilerek yatak olabilen istenildiğinde koltuk olarak kullanılabilen aynı zamanda ise depolama alanlarına sahip bir 1980'ler dönemi mobilyasıdır.

Şekil 65: Seksenler Dizisinde Bulunan Oturma Odası (http//www.youtube.com/)

1

2

3

Şekil 66: 1980'ler Dönemine Ait Büfeli Çekyat Görseli **(**http//www.dekopasaj.com/)

Bu dönemde pencereleri boydan kapatan perdeler ve komodin üstelerinde aplik kullanıldığını görmekteyiz. Mahremiyet önemi bu dönemde oldukça ön plandadır. Çiçek motifli nevresim takımları, duvar kağıtları ve çiçek motifli tablolar kullanılmaktadır. Duvarlarda kanaviçe işlemeli tablolar kullanıldığını da görmekteyiz. Farklı ebatlarda ve formlarda ayna kullanımı yaygındır. Yatak odalarında pastel renk tonları kullanımı yoğunluktadır. Yatak odalarında duvarlarda askılıklar görülmektedir. Seksenler döneminde yatak odaları oldukça minimal mobilyalarla döşetilmiş olup, fonksiyonellik yine ön planda tutulmuştur (Şekil 67). Bu anlamda sandıklı yatak başlıklarını fonksiyonel mobilyalara örnek olarak vermek mümkündür. Meşe ve çam gibi ağaçların kullanımı ile yapılan açık renk mobilyalar hemen her konutta bulunmaktaydı.

Şekil 67: Seksenler Dizisinde Bulunan Yatak Odası (http//www.youtube.com/)

Yatak başucunda bulunan komodinler, aynalı makyaj masası ve giysi dolabı günümüzde de kullanımı süren mobilyalardır. Ancak komodinlerin yatak başlığıyla bütün olarak kullanımı son zamanlarda yaygın olarak görülmektedir.

Antre kısmı yaşam alanında kullanılan duvar kağıtları, tercih edilen renkler, mobilya seçimleri, perdeler ve bütünleyici unsurlar göz önünde bulundurularak dekore edilmiştir.

Giriş kapısının olduğu bölüm de evin bir bölümü olarak düşünülüp vitrin içerisinde ürün sergilenmiştir. Vitrinlerde bulunan raflarda dantel işlemeli örtüler oldukça fazla kullanılmaktadır. Yıldız şeklinde ayna ve saat evlerin duvarlarını süslemektedir.

Şekil 68: Seksenler Dizisinde Bulunan Giriş Holü (http//www.youtube.com/)

Dizide bulunan giriş holü, yaşam alanının bir uzantısı olarak karşımıza çıkmaktadır (Şekil 68). Girişin hemen arkasında ayakkabılar için kapalı bir bölümü bulunan ancak kıyafetler için sadece askı bulunan aynalı bir vestiyer yer almaktadır. Geniş bir ikili kapı ile salondan ayrılan giriş holü bir büfe ve sehpa bulunduğu göze çarpmaktadır.

80'li yılların en popüler renkleri olarak bordo, kırmızı,mavi,yeşil ve sarı tonları örnek verilebilmektedir. 5. Bölümde kullanılan 'Seksenler' dizisi görsellerinde de bu renkleri görebilmekteyiz. Aksesuarlar dekora genel bakıştaki bütünlüğü ve çekim anında oyuncunun arka planını tamamlayan unsurlardır.

Duvarlarda büyük ebatlardaki, kalın ahşap çerçeveli, oymalı tablolar, masa ve sehpa üzerlerindeki cam küllükler, sigaralıklar, kristal vazolar, biblolar dönemin aksesuarlarıdır.

1980'ler döneminde tasarıma yönelik eğitimler verilmeye başlamıştır. Bu eğitimler sayesinde Türkiye'de yeni tasarımcılar yetiştirilmiştir. Türkiyenin dış sektöre açılmasından kaynaklı yenilik ihtiyacı oluştuğu için bu durum sektörde tasarımların artmasını sağlamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tez çalışmasında, mobilyanın konut iç mekanında kurgulanması, tarihsel süreç içerisinde yaşanan sanat akımlarının günümüze nasıl yansıdığının, mobilya tasarımına etki eden faktörlerin, mobilya tasarım ilkelerinin ve 1980'ler döneminde bulunan mobilya tasarımlarının günümüze etkileri üzerinde durulmuştur. "Seksenler" dizisi ele alınarak sanat akımlarının bu döneme yansımış olan örnekleri şekiller üzerinden gösterilmiştir.

Mobilya, yaşam alanlarının düzenini sağlamak amacıyla bu alanlara yerleştirilen, gereksinimleri karşılayan öğedir, dolayısıyla konut iç mekanlarının verimli bir ortama dönüştürülmesinde büyük rol almaktadır. Mobilya üretilmeye başladığı zamandan itibaren bir çok biçim ve tasarım değişikliğine uğrayarak en son günümüzdeki şeklini almıştır.

Konut içerisinde bulunan her yaşam alanının kullanıcı tarafından beklenen farklı bir işlevi bulunmaktadır. Konut yaşamlarında değişen yaşayış tarzlarının da mobilyaların konumlandırılmasında ve mekanların kurugulanmasında büyük rol oynamaktadır. Günümüz konutlarında kullanıcılar sıklıkla yaşam alanlarını değiştirmektedir. Kullanıcıların işlevsel ve fonksiyonel mobilya tercihleri kullanıcıların mekan değişikliklerinde mekanın kolayca kurgulanmasını sağlamaktadır. Mekan kurgusu doğru yapılmamış olan konutlarda kullanıcılar, yaşam alanlarını tekrar düzenlemek amacıyla veya ekonomik özgürlüklerinden dolayı yeni düzenlemeler yapmaktadırlar.

Türkiyede mobilya sektörü sürekli gelişmekte olan ve devamlılık gösteren bir sektördür. 1980'li yıllarda köylerden kentlere göç hız kaybetmeden devam etmiştir bu durum konut artışına ve mobilya gereksinimin artmasına sebep olmuştur. Kentleşmenin ve konutlardaki daire tiplerinin artması mobilya sektöründe çeşitliliğin artmasını sağlamıştır. Sürekli gelişen teknoloji ile ürün çeşitliliği ve ürün tasarımı arttığı için tüketiciler ister istemez bu döngü içerisinde bulunmaktadırlar. 1980'ler döneminde tercih edilen mobilya stilleri, kullanılan renkler, mekanlarda kullanılan dekoratif ürünler günümüzde de karşımıza çıkmaktadır.

21.y.y. teknoloji yılı olarak bilinmektedir. Teknolojinin gelişmesi mobilya sektöründe kullanılan makinelerin farklı fonksiyonlar kazanmasını ve üretilecek olan yeni tasarımların istenilen malzeme ile yapılabilme kolaylığını sağlamaktadır. Teknolojideki bu gelişme popüler ürünlerin, ünlü tasarımların ve lüks tüketim adı altında olan ürünlerin muadillerinin yapılmasını da sağlamıştır. Her bütçeden tüketici istedikleri ürünlere kolaylıkla ulaşabilmektedir.

Fonksiyonel ve standart ölçü adı altında kabul edilen oranlarda mobilya tercihi yapmak bireylerin konut değişikliklerinde veya mekan değişikliklerinde işlevsel bir mekan kurgusuna ulaşmalarını sağlamaktadır. Kullanıcıya sunulan işlevsel mekanlar kullanıcıların ihtiyaçlarını en iyi şekilde giderebilecekleri yaşam alanları olarak belirtilmektedir. Yaşanılan mekanlar küçüldükçe mobilya tasarımı, fonksiyonu ve işlevi de değişmektedir, bu alanlara göre tasarımlar düzenlenmelidir. Günümüzde yapılan yeni konutlarda yaşam alanları m^2 bazında küçük oldukları için bu alanlar kullanıcıların ihtiyaçlarını giderebilmeleri adına doğru kurgulanmalıdır ve bu alanlarda tercih edilecek olan mobilyalar işlevsel, fonksiyonel ve standart ölçüdeki ürünler olmalıdır. 1980'ler döneminde bulunan mobilyalarda işlevsellik ön planda tutulmuştur. Seksenler döneminde yatak odaları oldukça minimal mobilyalarla döşetilmiş olup, fonksiyonellik yine ön planda tutulmuştur. Bu anlamda sandıklı yatak başlıklarını fonksiyonel mobilyalara örnek olarak vermek mümkündür. Meşe ve çam gibi ağaçların kullanımı ile yapılan açık renk mobilyalar hemen her konutta bulunmaktaydı.

Mobilya bulunduğu ortama bir anlam kazandırmaktadır. Her mobilyanın bir kimliği bulunmaktadır ve mekan içerisinde kurgulanışı bu kimliğe uygun olarak yapılmalıdır. Mekan ve mobilya kavramları ayrılmaz bir bütün olarak düşünülebilir. Mekan ve mobilya uyumu sağlandığında kullanıcılar amacına uygun bir yaşam alanı elde etmiş olurlar. Her toplumun kültürel değerleri ve buna yönelik olan ihtiyaçları farklı olduğu için aynı mekanlar farklı kültürlere sahip insanlar tarafından farklı kurgulanabilir. Ekonomik faktörler, kültürel faktörler, demografik özellikler gibi etkenler seksenler döneminde de konutlarda farklı yansımalara sebep olmuştur. Kimi konutlarda minimal formlar kullanılırken kimi konutlarda aslan ayaklı vb. mobilyaların kullanıldığı görülmektedir.

Bu yaşam alanları bireylerin toplumsal ve bireysel özellikleriyle bütünleşince bir mekan olarak tanımlanabilmektedir. Mekanı oluşturan en önemli faktör insanların yaşayış tarzları olarak belirtilebilmektedir. 1980'ler döneminde kullanılan mobilyalar çoğu evde benzerlik göstermektedir.

Duvar kağıtları, kullanılan renkler, kullanılan dekoratif ürünler birbirlerinin benzerleridir. "Seksenler" dizisinde kullanılan orta sehpa, zigon sehpa, vitrin, portmanto ve konsol kavramı günümüzdede tercih edilen ürünler arasında yer almaktadır.

Günümüzde konut içerisinde bulunan mekanlar yaşam alanı olarak değerlendirilmektedir ve kullanıcılar işlevsel özellikleri olan mobilyalar tercih etmektedir. Seksenler döneminde bulunan mobilyalar, kullanılan renkler, kullanılan dekorasyon ürünleri günümüzde de evleri süslemektedir. Bu dönemde karşımıza çıkan ürünler 21.y.y. mobilyasında da karşımıza çıkmaktadır. Tez çalışmasında irdelenen tasarım faktörleri, sanat akımları ve 1980'ler döneminde mekanların oluşmasını ve mekanların bir kimlik kazanmasını sağlayan faktörlerin doğru mobilya seçimi, mobilyanın yaşam alanı içerisinde doğru kurgulanması olduğu ve seksenler döneminde kullanılan, tercih edilen ürünlerin günümüzde de aktif olarak kullnıldığı sonucuna varmaktayız.

KAYNAKÇA

Aa İnternet Sitesi. Çatalhöyük, Erişim Tarihi: 2020, 02 16 http//www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/catalhoyuk-toplumu-4-bin-yil-savas-gormemis/873096 adresinden alındı

Aksu, Ö. V. (2012). Kent Mobilyaları Tasarımında Özgün Yaklaşımlar, *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi,* Cilt (2) Sayı 6, (https://dergipark.org.tr/tr/pub/iujad/issue/8725/614894 adresinden alındı

Alga, R. (2005). Yaşam Döngüsüne Bağlı Olarak Konut Tasarımını Etkileyen Faktörler (Yayın no. 166576) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Altan, İ. (2012). Mimarlıkta Mekan Kavramı. *Dergipark,* Cilt (19), Sayı 0, Sayfa 75-87 https://dergipark.org.tr/tr/pub/iupcd/issue/9414/118010 adresinden alındı

Altınok, M. (1987). Mobilya Üretiminde Endüstriyel Tasarım (Yayın no. 3360) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Antika Mobilyalar İnternet Sitesi. Neoklasik Dönem, Erişim Tarihi: 2021, 03 25 http//antikamobilyalar.com/105-yillik-neoklasik-donem-antika-masa adresinden alındı

Artnet İnternet Sitesi. Marilyn Koltuk, Erişim Tarihi: 2021, 10 09 http//www.artnet.com/artists/hans-hollein/marilynsofa adresinden alındı

Artsy İnternet Sitesi. Mckie Masa, Erişim Tarihi: 2021, 09 03 http//www.artsy.net/artwork/judy-kensley-mckie-lynx-table adresinden alındı

Archiproducts İnternet Sitesi. Ergonomiklik, Erişim Tarihi: 2022, 12 23 http//www.archiproducts.com/en/products/the-globe-concept/ergonomic-upholstered-chair-globe-garden_212742 adresinden alındı

Archisections İnternet Sitesi. Napolyon Dönemi, Erişim Tarihi: 2023, 01 12http//archisections.com/napolyon-donemi-ampir-stili adresinden alındı

Ateş, Y. (2014). Konut İç Mekan Mobilyasının Gelişim Sürecini Etkileyen Faktörlerin İrdelenmesi, (Yayın no. 389644) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi] https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Avso İnternet Sitesi. Barok Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 07 16 http//www.avso.org/interior-design-ideas/baroque-bedroom-furniture-such-as-the-nobles-sleep adresinden alındı

Baba, E. C. (2020). *İdeal Kent Arayışında Mimari Ütopyalar.* İstanbul: Yem Yayınları.

Barselona İnternet Sitesi. Barselona Sandalyesi, Erişim Tarihi: 2021, 10 09 https://www.barcelona.com/barcelona_inspiration/barcelona_chair adresinden alındı

Boyla, O. (2012). Mobilya Tarihi, Erişim Tarihi: 2019, 06 12 https://hattusa.co/kitaplar/oya-boyla-mobilya-tarihi adresinden alındı

Britannica İnternet Sitesi. Rönesans Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 06 15 http//www.britannica.com/technology/furniture/Middle- Ages adresinden alındı

Bulhaz, B. (2014). Küçük Konutlarda İç Mekan Analizi: Ankara'da İki Konut Örneği (Yayın no. 381384) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Atılım Üniversitesi] https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Büyük Larousse 24 Cilt Ansiklopedi. (1986). Gotik Kelime Anlamı, İstanbul: Milliyet Yayınları.

Corbusıer, L. (2017). *Bir Mimarlığa Doğru.* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Çiftçi, S. ve Demirarslan, D. (2021). 20. Yüzyılda Mobilya Tasarım Akımlarına Genel Bir Bakış, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt (20), Sayı 79 https://dergipark.org.tr/tr/pub/esosder/issue/60801/842189 adresinden alındı

Demirarslan, D. (2018). Türk Yaşam Kültüründe Oturma Mobilyasının Değişimi ve Gelişimi, *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi,* Sayı 16, Sayfa 71-85

https://www.researchgate.net/publication/324194200_TURK_YASAM_KULTURUNDE_OTURMA_MOBILYASININ_DEGISIMI_ve_GELISIMI adresinden alındı

Dekopasaj İnternet Sitesi. Bazalı Çekyat, Erişim Tarihi: 2022, 10 28 http//www.dekopasaj.com/antika-bazali-bufeli-cekyat adresinden alındı

Dekor Cenneti İnternet SİtesI. Ünlü Mobilya Tasarımları, Erişim Tarihi: 2022, 12 23 http//www.dekorcenneti.com/tum-dunya-bu-mobilya-tasarim-modellerini-konusuyor adresinden alındı

Emu Mobilya İnternet Sitesi. Amerikan Mutfak, Erişim Tarihi: 2022, 10 17 http//emumobilya.com/amerikan-mutfak-modelleri adresinden alındı

Gnc Ahşap İnternet Sitesi. Ahşap Mobilya, Erişim Tarihi: 2023, 01 12 http://www.gncahsap.com/ahsap-mobilya-cesitleri-hakkinda-bir-calisma adresinden alındı

High İnternet Sitesi. Skyscraper Kitaplık, Erişim Tarihi: 2023, 01 12http//high.org/collections/skyscraper-bookcase adresinden alındı

Homedit İnternet Sitesi. Barok Dönemi, Erişim Tarihi: 2021, 03 25 http//www.homedit.com/baroque-and-rococo-style-furniture adresinden alındı

Homedit İnternet Sitesi. Barok Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 06 24 http//www.homedit.com/baroque-and-rococo-style-furniture adresinden alındı

Huniler, E. (2010). İstanbul Örneğinde: Toplu Konut Gelişimi, 1980 Sonrası Konut Üretim Süreci ve Yer Seçimini Etkileyen Faktörler Bağlamında Konut Yakın Çevresinin İrdelenmesi (Yayın no. 268307) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi] https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Idesign İnternet Sitesi. Barok Mobilya, Erişim Tarihi: 2020, 06 24 http//www.idesign.wiki/tag/baroque-furniture adresinden alındı

If Design İnternet Sitesi. Barok Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 07 03 https://www.idfdesign.com/luxury-classic-console-tables/sensual-console-marble.htm adresinden alındı

Impressive Interior Design İnternet sitesi, Art Nouveau, Erişim Tarihi: 2023, 01 12 http//www.impressiveinteriordesign.com/art-nouveau-interior-design-style-decor-colors adresinden alındı

Impressive Interior Design İnternet Sitesi, Art Nouveau, Erişim Tarihi: 2023, 01 03 http//www.impressiveinteriordesign.com/art-nouveau-interior-design-style-decor-colors/art-nouveau-living-room-interior-design adresinden alındı

Istock Photo İnternet Sitesi. Rönesans Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 06 09 http//www.istockphoto.com/tr/vekt%C3%B6r/ frans%C4%B1z-tarz%C4%B1-r%C3%B6nesans-oturma-odas%C4%B1-gm1035104624-277131876 adresinden alındı

Istock Photo İnternet Sitesi. Rönesans Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 06 15 http//www.istockphoto.com/tr/vekt%C3%B6r/renaissance-cup-gm180842393-25037006 adresinden alındı

Istock Photo İnternet Sitesi. Rönesans Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 06 15 http//www.istockphoto.com/tr/vekt%C3%B6r/renaissance-furniture-and-artefacts-gm180759037-25036978 adresinden alındı

İç Mimarlık İstanbul İnternet Sitesi. Önemli İç Mimarlar, Erişim Tarihi: 2021, 12 15 http//www.icmimarlikistanbul.com/2017/04/03/en-onemli-ic-mimarlar adresinden alındı

Köksal, B. (2017). Türkiye'de Mobilya Sektörünün Gelişimi Kayseri Örneği (Yayın no.472970) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi] https://acikerisim.maltepe.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12415/3772/472970.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kurban, H., Kaygın, B. ve Tankut, A. N. (2016). Mobilya Tasarımında Antropometrik Ölçü ve Ergonomik Analizlerin Kullanımı, *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım*

Dergisi, Cilt (6), Sayı 13 https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/716822 adresinden alındı

Lumley, D. (1969). İlk Çağ, Erişim Tarihi: 2019, 07 12 https://www.scientificamerican.com/article/a-paleolithic-camp-at-nice/ adresinden alındı

Magazine Artland İnternet Sitesi. Art Deco Mobilya, Erişim Tarihi: 2023, 01 12 http//magazine.artland.com/art-deco-furniture-style adresinden alındı

Markut İnternet Sitesi. Popart Sanat Akımı, Erişim Tarihi: 2021, 09 03 http//www.markut.net/sayi-10/mobilya-tasariminda-pop-art-etkisi adresinden alındı

Memphis İnternet Sitesi. Plaza Şifonyer, Erişim Tarihi: 2021, 09 03 http//www.memphis-milano.com/product/plaza adresinden alındı

Met Museum İnternet Sitesi. Gotik Dönem, Erişim Tarihi: 2020, 06 09 http://www.metmuseum.org/art/collection/search/192693 adresinden alındı

Museum Boqqard İnternet sitesi, Thonet, Erişim Tarihi: 2023, 01 11 http//museum-boppard.de/explore/thonet-varietyofproducts/#catalogue adresinden alındı

Nilss İnternet Sitesi. Ünlü İç Mimarlar, Erişim Tarihi: 2022, 12 18 http//www.nills.com/tr/blog/unlu-ic-mimarlar adresinden alındı

Nineteen Blogspot İnternet Sitesi. Gotik Dönem, Erişim Tarihi: 2020, 06 09 http://nineteenteen.blogspot.com/2019/02/chairs-that-go-bump-in-night-gothic adresinden alındı

Nurus İnternet SİtesI. Mobilya Tasarımları, Erişim Tarihi: 2021, 07 20 http//www.nurus.com/tr/tasarimcilar adresinden alındı

Orsiad İnternet sitesi. Mobilya Tarihi, Erişim Tarihi: 2020, 06 28 http://www.orsiad.com.tr/mobilyanin-tarihi.html adresinden alındı

Özdemir, T. (2005). Renk Kavramı ve Konut İç Mekanında Etkileri [Yayınlanmış sanatta yeterlilik tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi] https://acikerisim.msgsu.edu.tr/xmlui/handle/20.500.14124/1654

Pamono İnternet Sitesi. Minimalizm, Erişim Tarihi: 2022, 10 12 http//www.pamono.eu/stories/minimalist-furniture-design-history-essence adresinden alındı

Resim Keyfi İnternet Sitesi. Renkler, Erişim Tarihi: 2021, 12 25 http//www.resimkeyfi.com/yagli-boya-resimde-renkler adresinden alındı

Roth, L. M. (1999). *Mimarlığın Öyküsü.* Ankara*:* Kabalcı Yayınevi.

Sönmez, Z. Ö. (2021). Günümüz Ekolojik Mobilyalarının Tarihsel Gelişimi İçinde İncelenmesi (Yayın no. 299264) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi] https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=jAH-X2hkBqfB3DtLcH2TAA&no=q1Wk2q57Ai-O8HJIEkA_0w

Study İnternet Sitesi. Fransız İmparatorluğu Mobilya Stili, Erişim Tarihi: 2023, 01 12 http//study.com/academy/lesson/french-empire-furniture-style-characteristics adresinden alındı

Şekercioğlu, S. (2017). Mobilyanın Gelişim Süreci ve Doğu – Batı Sentezinin Osmanlı Mobilyasının Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi (Yayın no. 468070) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi] https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Tasarım Akademi İnternet Sitesi. De Stijl Tasarım Akımı, Erişim Tarihi: 2023, 01 12 https/www.tasarimakademi.org/gerrit-rietvelt-de-stijl.html adresinden alındı

Tasarım Günlükleri İnternet Sitesi. Antik Mısır Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 06 01 http://www.tasarimgunlukleri.com/2018/10/21/antik-misir-bolum-3-misir-mobilyalari adresinden alındı

Telli, D. (2010). Konutun Toplu Konuta Kadar Evrimi ve Toplu Konut Örneklerinin İç Mekanlarının İncelenmesi (Yayın no. 276787) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi,

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi] https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Temel, H. (2021). Konut Yaşama Alanları Mobilya Düzenlemesinde Farklılıklar, Site Örneği, *Online Journal Art and Design,* Cilt (9), Sayı 4, Sayfa 294-302 http://adjournal.net/articles/94/9419.pdf adresinden alındı

Terece, Z. (2017). 1950 Sonrası Türkiye'de Modern Mobilya Tasarım ve Üretimi (Yayın no. 10151085) [Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi] https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/89003

Thespruce İnternet Sitesi. Barok Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 07 03 http//www.thespruce.com/what-is-baroque-style-design-5187146 adresinden alındı

Turkish Furniture İnternet Sitesi. Türk Mobilya Tasarımları, Erişim Tarihi: 2023, 01 11 http://www.turkishfurniture.org/Eklenti/71,mobilyayeni.pdf adresinden alındı

Türk Dil Kurumu (TDK), Ergonomik, Erişim Tarihi: 2019, 01 18 https://sozluk.gov.tr/ adresinden alındı.

Türk Dil Kurumu (TDK), Mobilya, Erişim Tarihi: 2019, 01 18 https://sozluk.gov.tr/ adresinden alındı

Ubox İnternet Sitesi. U Box Tasarımı Erişim Tarihi: 2023, 01 12 http//ubox.com.tr/uboxfurniture adresinden alındı

Vam Ac Uk İnternet Sitesi. Rokoko Dönemi, Erişim Tarihi: 2021, 03 19 http//www.vam.ac.uk/articles/the-rococo-style-an-introduction#slideshow=74976771&slide=0 adresinden alındı

Vitra İnternt Sitesi. Kalp Sandalye, Erişim Tarihi: 2021, 09 03 http//www.vitra.com/fr-lu/living/product/details/heart-cone-chair adresinden alındı

Youtube, (2015, 12 15), Seksenler Dizisi [Youtube Video], Erişim Tarihi: 2020, 12 18 https://www.youtube.com/watch?v=Wn5piPtkki0&list=PLEq3zjtsM1UKP4BADZUmc97bE4LHmEeLm&ab_channel=TRT%C4%B0zle adresinden alındı

Zeytinoğlu, E (2021). *Kentin Labirenti ya da St. Louis'deki İyonik Sütun.* İstanbul: Literatür Yayınları.

Wikipedia İnternet sitesi, Art Nouveau, 2023, 01 12'de https://en.wikipedia.org/wiki/Art_Nouveau_furniture#/ adresinden alındı

Wikipedia İnternet Sitesi. Çatalhöyük, Erişim Tarihi: 2020, 06 10 http//en.wikipedia.org/Çatalhöyük after the first excavations by James Mellaart and his team..jpg adresinden alındı

Wikipedia İnternet Sitesi. Eames Sandalye, Erişim Tarihi: 2023, 01 12 http//en.wikipedia.org/wiki/File:Eames_Wood_Chair.jpg adresinden alındı

Wikipedia İnternet Sitesi, Napolyon Tahtı, Erişim Tarihi: 2023, 01 12 https://io.wikipedia.org/wiki/Trono adresinden alındı

Wikiwand İnternet Sitesi. Neoklasik Dönem, Erişim Tarihi: 2023, 01 03 http//www.wikiwand.com/en/Neoclassical_architecture adresinden alındı

Wikipedia İnternet Sitesi. Seksenler Dönemi, Erişim Tarihi: 2022, 12 18 http//tr.wikipedia.org/wiki/Seksenler#:~:text=Seksenler adresinden alındı

Wikipedia İnternet Sitesi. Wassily Sandalye, Erişim Tarihi: 2023, 01 03 http//en.wikipedia.org/wiki/Wassily_Chair#/media/File:Bauhaus_Chair_Breuer adresinden alındı

1stdibs İnternet Sitesi. Rönesans Dönemi, Erişim Tarihi: 2020, 06 15 http//www.1stdibs.com/furniture/seating/stools/late-16th-century-renaissance-wrought-iron-stool/id-f_23062812 adresinden alındı

ÖZGEÇMİŞ

Yağmur DEMİR

Eğitim

Yüksek Lisans 2019-2023 T.C. Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Enstitüsü, İç Mimarlık Anabilim Dalı

Lisans 2014-2018 T.C. Maltepe Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü

İş/İstihdam (Varsa)

Yıl 2019- Görev İç Mimar